

 Good Neighbors
International

वार्षिक & प्रतिवेदन

२०१८

विषयसूची

- 01** देशीय निर्देशकको सन्देश
- 02** कार्यरत क्षेत्रहरू
- 04** स्पोन्सरसीप तथा बाल संरक्षण
- 10** शिक्षा
- 18** जीविकोपार्जन
- 28** स्वास्थ्य तथा खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता
- 34** वित्तीय अवस्था
- 35** साफेदार संस्थाहरू

गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालद्वारा

© गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपाल, २०१९

अन्यथा उल्लेख भए बाहेक सबै तस्विर र सामग्रीहरू

गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालका सम्पत्ति हुन् ।

दिगो विकास लक्ष्यहरू यूँनडीपीको दिगो विकास

लक्ष्यहरू नामक ब्रोसियरबाट साभार गरिएको हो ।

प्रिय पाठक,

हाम्रा कार्यक्रमहरू बालबालिका केन्द्रित रहेका छन् र २०१८ मा हामी १०८,००० विपन्न, सीमान्तकृत र पछाडि पारिएका बालबालिका, उनीहरूका परिवार तथा समुदायहरूमा सामुदायिक विकास कार्यक्रमको माध्यमबाट पुर्यौ।

हाम्रो बालबालिका केन्द्रित शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता, आयआर्जन, स्पोन्सरसीप र बाल संरक्षणका कार्यक्रमहरू विभिन्न तहका सरकारी निकायहरूसँगको समन्वय तथा सहकार्यमा स्थानीय साफेदारहरूमार्फत कार्यान्वयन गरिन्छ । यस वर्ष, हामीले २० जिल्लाका दुर्गम क्षेत्रहरूमा बाल अधिकार र बाल संरक्षण, गुणस्तरीय शिक्षामा समतामूलक पहुँच, स्वास्थ्य लाभ गराउने बानी व्यहोराको प्रवर्द्धनका साथै बालबालिकाहरू, परिवार र समुदायको सामाजिक आर्थिक अवस्थामा सुधार ल्याउने कार्यक्रमहरू संचालन गर्यौ ।

प्रविधिमा तीव्र गतिमा आइरहेको परिवर्तनको कारणले ग्रामीण बालबालिकाहरू प्रविधिको पहुँचबाट टाढा हुने छन् । उनीहरूको लागि, सिकाइ अनूकूल वातावरण तयार गर्न तथा सूचना र संचार प्रविधिसँग राम्रोसँग परिचित गराउन हामी प्रतिवद्ध छौं । शिक्षामा सूचना र संचार प्रविधि परियोजना र अन्य क्रियाकलापहरू जस्तै, आधारभूत भौतिक संरचना निर्माण, शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा विद्यालय क्षमता अभिवृद्धि जस्ता अन्य क्रियाकलापहरूको कदर स्वरूप, यस वर्ष पनि गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपाल स्थानीय सरकार, विद्यालय तथा समुदायद्वारा सम्मानित भएको छ ।

यस वर्ष हामीले ४३५ वटा विद्यालयहरूको १ देखि १२ कक्षासम्मका १००,००० विद्यार्थीहरूलाई आफ्नो प्रतिभा देखाउन र आफूसँग सम्बन्धित विभिन्न विषयहरूमा आफ्नो विचार राख्न सहयोग गरेका छौं भन्ने तथ्यलाई प्रकाश पार्न पाउँदा म हर्षविभोर छु । यी मध्ये धेरै विद्यालयहरूमा स्वस्थकर तथा व्यवस्थित महिनावारीका लागि छात्राहरूलाई सहयोग गरेकोमा म गर्व गर्दछु ।

विगतका वर्षहरू जस्तै, स्थानीय स्वास्थ्य प्रणाली सुदृढीकरणका लागि भौतिक आधारभूत संरचना निर्माण, उपकरण, र क्षमता अभिवृद्धिका साथसाथै स्वास्थ्य लाभ गराउने बानीव्यहोरा विकासका लागि केन्द्रित भयौ । हामीले समुदायको सहकार्यमा खानेपानी आयोजनाहरूको निर्माण तथा मर्मत सम्भार गर्न र स्वच्छता तथा स्वस्थ अभ्यासहरू अपनाउन सहजीकरण गर्यौ ।

गरिबीले दुःख निम्त्याउँछ, र यो तै नेपाल लगायत संसारभरिका बालबालिकाहरू तथा समुदायले सामना गरिरहेको बहुसंख्यक समस्याको जड हो । यो वर्ष पनि, हाम्रा क्रियाकलापहरू ग्रामीण समुदायको सामाजिक तथा आर्थिक अवस्था सुदृढ गर्न प्रयासरत रहे ।

हामीले हासिल गरेका उपलब्धीहरू, स्थानीय समुदाय, सरकारी निकाय, साफेदार, संघसंस्था, कर्मचारी तथा दाताहरूको अथक मिहिनेतले मात्र सम्भव भयो । मेरो आशा छ, २०१९ ले नेपालका बालबालिका र समुदायलाई सेवा गर्न, अङ्ग बढी सहयोग, समन्वय, हौसला र सहकार्यका अवसरहरू लिएर आउनेछ ।

मिन हो चोई
देशीय निर्देशक

कार्यरत क्षेत्रहरू

गुड नेवर्स इन्टरनेशनल गरीबीको रेखामन्त्रि रहेका समुदाय, विशेषजारी बालबालिकाहरूको जीवनस्तर सुधार्न, स्पोन्सरसीप, बाल संरक्षण, शिक्षा, आयआर्जन, स्वास्थ्यसेवा, विपद् जोखिम न्यूनीकरण, पैरवी र सुशासनका कार्यक्रमहरूका साथ सन् २००२ देखि नेपालमा कार्यरत छ ।

अङ्कमा २०१८

२० जिल्लाका १ महानगरपालिका,

२५ नगरपालिकाहरू र ४६

गाउँपालिकाहरूमा कार्यरत

२४ त्रै सरकारी संस्थाहरू तथा १२

समुदायमा आधारित संस्थाहरूसँग साझेदारी

५२३ विद्यालयहरू, २८२ स्वास्थ्य संस्थाहरू,

११४ बालबलबहरू तथा १२० सहकारीहरूसँग कार्यरत

११,७५४ छात्राहरू तथा

१,८६२ छात्रहरूलाई प्रत्यक्ष सहयोग

७५,६३२ महिलाहरू तथा

५२,१४१ पुरुषहरू लाभान्वित

स्पोन्सरसीप तथा बाल संरक्षण

सम्बन्धित
दिगो विकास लक्ष्य

न्यायपूर्ण, शान्तिपूर्ण र
समावेशी समाजहरूको
प्रवर्द्धन गर्ने

दीर्घ जीवन र
विकासको अधिकार
सम्पूर्ण बालबालिका र
किशोरकिशोरीहरूलाई
बाँचनको निपित न्यूनतम
आधारहरू, दीर्घ जीवन
जीउने र विकासको
अधिकार हुन्छ।

भेदभावरहित
जाति, धर्म, भाषा, उत्पत्ति,
बासस्थान र भूगोलको
विभेद नगरी सम्पूर्ण
बालबालिकाहरूलाई
समान रूपमा व्यवहार गर्नु
पर्दछ।

बालबालिकाहरूको
विचारको कदर
सम्पूर्ण बालबालिकाहरूलाई
खुसी, सुरक्षा, मानसिक
स्वास्थ्य तथा भावनात्मक
विकासलाई बढावा दिनु
पर्दछ।

बालहिंसा प्रति शून्य
सहनशीलता
बालबालिकाहरूको
खुसी, सुरक्षा, मानसिक
स्वास्थ्य तथा भावनात्मक
विकासलाई बढावा दिनु
पर्दछ।

उपलब्धिहरू

२२,६९६

स्पोन्सर
बालबालिकाको वार्षिक
प्रगति प्रतिवेदन

२०,२५८

स्पोन्सर
बालबालिकाहरूले
दाताहरूलाई
पत्र लेखे

२३,८२६

स्पोन्सर
बालबालिकाहरूसँग
घरदैलो कार्यक्रम

५८०

बालबालिकालाई विपद्
जोखिम न्यूनीकरणबाटे
अभिमुखीकरण

१३५२

बालबालिकाहरूलाई
उपहार र क्रम प्रदान

५२२ नयाँ बालबालिकाहरू
स्पोन्सरसीप कार्यक्रममा आवद्ध

लजालु केटा जो नेतृत्वकर्ता बने

दर्शन बडेला, १६
पूर्वीचौकी गाउँपालिका
वार्ड नं. ७, डोटी

स्पोन्सरसीप कार्यक्रमले विश्वव्यापी विपन्न बालबालिकाहरूलाई आफ्ना आधारभूत आवश्यकता पूरा गर्न र जीवनस्तर सुधार गर्न प्रायोजक (दाता) हरूसँग जोडूँछ। नेपालमा जुङ नेवर्स इन्टरनेशनलले सन् २००९ देखि स्पोन्सरसीप सर्विस कार्यक्रम प्रारम्भ गरेको हो र तत्पश्चात हामीले दुर्गम क्षेत्रमा रहेका पहुँचमा नभएका र सीमान्तकृत समुदायका विद्यार्थीहरूलाई कक्षा एकदेखि माध्यामिक तहसम्मको शिक्षा हासिल गर्न सहयोग पुऱ्याउँटै आएका छौं।

बाल संरक्षण कार्यक्रम अधिकारमुखी अवधारणामा आधारित छ र अविशेषकारी सिद्धान्त, बालबालिकाको अभिभवको कदर र बालहिंसा प्रति शून्य सहनशीलता जस्ता सिद्धान्तहरूद्वारा निर्देशित छ। अधिकारधारी (बालबालिका) को वेतना अभिवृद्धि गरी उनीहरूलाई आफ्नो अधिकार दाबी गर्न सक्षम बनाउनु र कर्तव्यवाहक (परिवार, समुदाय, र राज्यपक्ष) लाई यी अधिकारहरू प्रत्याभूत गर्न सहयोग गर्नु हाँगो मुख्य प्राथमिकता हो।

दर्शन लजालु र अन्तर्मुखी स्वभावका एक औसत विद्यार्थी थिए। उनी भन्छन्, “समय अनुसार आफूलाई अभिव्यक्त गर्न सक्ने आत्मविश्वासको पनि विकास हुन्छ। समय बित्दै गयो तर मानिसहरूको बीचमा बोल्नु मेरो लागि सबैभन्दा ठूलो डर थियो र म यो डरको अन्त्य होस् भन्ने चाहन्थे। तपाईंलाई थाहै छ, म एक सामुदायिक विद्यालयमा पढ्दू जहाँ आफूलाई विकास गर्ने अवसरहरू कमै मात्र उपलब्ध हुन्छन्।”

सन् २०१२ मा दर्शन बडेला स्पोन्सरसीप कार्यक्रममा आबद्ध भए। कार्यक्रम अन्तर्गत उनले शैक्षिक सामग्री तथा अन्य आवश्यक सामग्रीहरू प्राप्त गरे, जसले उनलाई विद्यालयमा नियमित हुन र आफ्नो पढाईमा सुधार ल्याउन सहयोग पुऱ्यायो। विभिन्न समयमा उनी नेतृत्व विकास तालिमहरूमा पनि सहभागी भए जसले गर्दा उनको आत्मविश्वास बढाई गयो।

दर्शन आफ्नो विद्यालयमा आयोजना गरिने थुप्रै अतिरिक्त क्रियाकलापहरूमा सहभागी हुन थाले। विस्तारै, उनले आफूमा सुधार ल्याउँदै गए। उनी परीक्षामा र धेरै प्रतिस्पर्धात्मक अतिरिक्त क्रियाकलापहरूमा प्रथम स्थान ओगट्न सफल भए।

दर्शनले खुशी हुँदै भने, “म बालबालिकाको तालिममा सहभागी हुन पाएकोमा धेरै खुशी र गौरवान्वित छु। म मेरो विद्यालयको बालबालिकाको अध्यक्ष हुँ। पोखरीमा निकै मजबुत बाल सञ्जाल स्थापना गर्न सफल भएँ र यसको नेतृत्व गर्दै विद्यालय तथा समुदायमा सरसफाई सम्बन्धी थुप्रै क्रियाकलापहरू संचालान गर्दैँ।”

दर्शनको कृषि विज्ञ भाएर प्राविधिक विद्यालयमा प्राध्यापन गर्ने सपना छ। हिजोआज, उनी पढाईमा मरन छन् र राम्रो उपलब्धी हासिल गर्दै आईरहेका छन्।

उपलब्धिहरू

५ प्रकारका
जनचेतनामूलक सामग्री
निर्माण र वितरण

४६ बालमैत्री
स्थानीय शासन
सम्बन्धी तालिम
संचालन

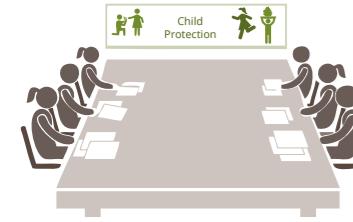

८३ बाल संरक्षण
समिति गठन

५०८ बाल संरक्षण समितिका
सदस्यहरूलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम

१६ वटा स्थानीयस्तर तथा
एउटा राष्ट्रिय स्तरमा बाल
कचहरी (सरोकारवालासँग
अन्तर्क्रिया) संचालन

१२६ बालकलब गठन/
पूर्नगठन
१३८२ बालकलबका
सदस्यहरूको सशक्तिकरण

६८ सरोकारवालाहरूको लागि
बाल अधिकार महासन्धि (सी.आर.सी)
सम्बन्धी अन्तर्क्रिया कार्यक्रम
५२८२ बालबालिकाहरूलाई
बाल अधिकारबारे सचेतना
कार्यक्रम

बालकलबका गतिविधिहरू

१४८

बालकलबहरूबाट बाल अधिकार
उल्लंघन बिरुद्ध कार्ययोजना तयार
तथा प्रगति अनुगमन बैठक

१२२

बालकलबहरूबाट आफ्नो विद्यालयमा
अतिरिक्त क्रियाकलापहरूको अगुवाई

२६

बालकलबहरूबाट आफ्नो विद्यालयमा
भएको अनुत्तरित समस्याहरूका
समाधान गर्न उजुरी पेटिकाको प्रयोग

५५

बालकलबहरूबाट मासिक भित्ते
पत्रिका प्रकाशित

६६

बालकलबहरूबाट सफलताका साथ
जनचेतनामूलक क्रियाकलापहरू
संचालन

१५

वटा बाल विवाह
बालकलबहरूद्वारा रोकावट

८८

बालकलबहरूबाट नियमित रूपमा
बाल सुरक्षाका समस्याहरूमा
छलफल

२७

बालकलबहरू स्थानीय निकायमा
दर्ता र सचिवालय गठन

प्रतिभावान बाल बैशानिक

भरत बुढा, १६
लम्की चुहा नगरपालिका
वार्ड नं. १, कैलाली

सरस्वती माध्यमिक विद्यालय, कौवापुरमा कक्षा नौमा अध्ययनरत विद्यार्थी भरत बुढा आफ्ना आमा, बुबा र भाइबहिनीहरूसँगै बस्तै आइरहेका छन् । उनका बाबुले दैनिक ज्याला मजदुरीबाट आर्जन गरेको आम्दानीबाट बुढा परिवारको गुजारा चल्दै आइरहेको छ । उनकी आमा घरधन्दा तथा पशु चौपायाहरूको रेखदेख गर्दैन् ।

सन् २०१२ मा जब भरत कक्षा चारमा पढ्थ्यो त्यस बेलादेखि नै स्पोन्सरसीप कार्यक्रम अन्तर्गत गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालले उनलाई सहयोग गर्दै आइरहेको छ । हरेक वर्ष उनले विभिन्न शैक्षिक सामग्रीहरू (कापी, कलम, पेन्सिल, ईरेजर, ज्यामिति बाक्स), विद्यालय पोशाक, झोला आदि सहयोग पाउँदै आइरहेका छन् ।

घर वरिपरि तथा छरछिमेका प्याँकिएका वस्तुहरूबाट उनले टर्चलाइट, हेलिकप्टर, माटो खन्ने मेसिन, 'मिसाइल' जस्ता सामग्री बनाउँदै आएका छन् । विद्यालयको प्रधानाध्यापक भन्नुहुन्छ, "भरत पढाईमा पनि राम्रो छ । अतिरिक्त क्रियाकलापमा पनि निकै सक्रिय हुन्छ र प्याँकिएका वस्तुहरूबाट नविन यन्त्रहरू समेत बनाउँछ ।"

सहयोग पाएमा मैले हेलिकप्टर, एक्सामेटर जस्ता अन्य यान्त्रिक उपकरणहरूका वास्तविक नमूना समेत सजिलै बनाउन सक्यै भनेर भरत भन्छन् जुन कुरा अपत्यारिलो लाग्दैन । केही महिना पहिले, उनले रिमोट कन्ट्रोलबाट चल्ने र डेढ मिटरको उचाइमा उड्ने हेलिकप्टर बनाउन सफल भए । उनले स्थानीय स्तरमा उपलब्ध इलेक्ट्रोनिक्स उपकरणहरूमा पाइने डिसी मोटर प्रयोग गरी एक्सामेटर बनाए । यो एक्सामेटर उनको विद्यालयमा प्रदर्शनीको लागि राखिएको छ ।

उनको प्रतिभाको कदर गर्दै गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालद्वारा काठमाडौंमा आयोजना गरेको एक राष्ट्रियस्तरको कार्यक्रमका बीच सम्मान गरिएको थियो ।

मेहनती रूपा

रूपा नेपाल, २१
तारकेश्वर नगरपालिका
वार्ड नं. १, काठमाडौं

रूपा नेपाल कक्षा ५-१० सम्म (२००९ -२०१५), गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको स्पोन्सरसीप कार्यक्रममा आबद्ध थिएन् । रूपाको आमाबुवा दैनिक ज्याला मजदुरी गर्दैन् । गरीबीले गर्दा रूपाको आमाबुबालाई पर्याप्त शैक्षिक सामग्रीहरू तथा विद्यालय पोशाकको व्यवस्थापन गर्ने कठिनाइ थियो । घरमा अत्याधिक शारीरिक परिश्रम र पोषणको अभावले गर्दा रूपालाई न स्कूल जान मन लाग्यो न पढ्न नै । कक्षा ५ नपुगुञ्जेल उनले यो समस्या भोगिरहनु पन्यो ।

सन् २००९ मा उनी गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको स्पोन्सरसीप कार्यक्रममा आबद्ध भइन् र उनले शैक्षिक सामग्रीहरू तथा विद्यालय पोशाक लागायत नियमित शैक्षिक परामर्श पाउन थालिन् । त्यही वर्ष तै उनको शैक्षिक नितिजामा नाटकीय सुधार आयो । उनले कक्षा ५ मा तेस्रो स्थान प्राप्त गरिन् । त्यसपश्चात, उनले कहिले पनि पछाडि फर्केर हेर्नुपरेको छैन । ७ देखि १० कक्षासम्म उनी लगातार प्रथम भइन् ।

विद्यालयमा आयोजना गरिने विभिन्न अतिरिक्त क्रियाकलापहरूमा भाग लिन रूपाले आफूलाई कहिलै रोकिन् । निरन्तर सहभागी हुँदै गइन् । वर्षहरू बित्दै जाँदा उनले प्रतियोगितात्मक निबन्ध लेखन, वक्तृत्वकला र नृत्य कलामा प्रथम स्थान प्राप्त गरिन् । उनी विद्यालयस्तरीय कार्यक्रमहरू जस्तो अभिभावक दिवस, बाल दिवस, वार्षिकोत्सव, इत्यादि अतिरिक्त कार्यक्रमहरूमा सञ्चालकको भूमिका निभाउन थालिन् । रूपाले आफ्नो विद्यालयमा बालकलबको अध्यक्षको हैसियतमा नेतृत्व गर्दै विद्यालय सरसफाई तथा वृक्षारोपण कार्यक्रमहरू अगाडि बढाईन् । सन् २०१२ मा उनी फुटबल प्रतिस्पर्धामा सहभागी भईन् र पछि गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको सहयोगमा आयोजित सामाजिक कुरीति बिरुद्धको सडक नाटकमा उनले अभिनय समेत गरिन् ।

गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालले उनमा गरेको लगानी र उनको मेहनतले राम्रो प्रतिफल दियो । रूपाले एस.एल.सी. परीक्षामा ७९ प्रतिशत अंक प्राप्त गर्न सफल भइन् । कक्षा १२ सम्म उनले पूर्ण छात्रवृत्तिमा अध्ययन गर्ने अवसर पाइन् । उनले कक्षा १२ को परीक्षा प्रथम श्रेणीमा पास गरिन् । उनले आफ्नो पढाइ सँगसँगै आशिक समयको जागिर पनि गरिन् र रु. ४५,००० आमदानी गरिन् । यो र कम उनले कलेजको शुल्क, कापी कलम, लुगाफाटो र घर खर्चमा लगाइन् । अहिले उनी व्यवस्थापन विषयमा स्नातक तहमा अध्ययनरत छिन् ।

बाल हेल्पलाइन - १०८८

गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालले बाजुरा जिल्लामा बाल हेल्पलाइन - १०९८ लाई सहयोग गरिरहेको छ ।

- 388** वटा प्राप्त फोन कलको जवाफ
- ३६** जना बालबालिकाहरूलाई सल्लाहसुझाव
- ५** जना बालबालिकाहरूलाई शैक्षिक सामग्री
- ३** जना विपद्वाट असर परेका बालबालिकाहरूको उदाहरण

टोल फ्रि फोन सेवा १६६००-१९२०२१

हामीले फेब्रुअरी २०१८ बाट स्पोन्सरसीप कार्यक्रममा आबद्ध

१६६००१९२०२१	१	२	३
	४	५	६
	७	८	९
- बालबालिकाहरूलाई आकस्मिक सहयोग, जोखिमबाट बचावट, समस्याहरू र गुनासोहरूको सुनवाई, तथा कार्यक्रमबाट बालबालिकाहरू, उनीहरूको परिवार र समुदायलाई प्राप्त हुने सहयोग एं फ्रि फोन सेवा १६६००-१९२०२१ को शुरुवात गरेका छौं ।

बालअधिकारका लाभि बालिकाको संघर्ष

सरिता कोइराला, १६
गोरखा नगरपालिका
वार्ड नं. ४, गोरखा

सरिता फिनामको सरस्वती माध्यमिक विद्यालय कक्षा दशमा अध्ययनरत छिन् । उनी सन् २०१४ मा, कक्षा ५ मा पढ्दै गर्दा गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको स्पोन्सरसीप कार्यक्रममा आबद्ध भएकी हुन् र त्यसयता अध्ययन जारी राख्न सहयोग प्राप्त गर्दै आईरहेकी छिन् । उनी विभिन्न क्रियाकलापहरूमा सहभागी हुन्छिन्, आफ्ना साथीभाइ, छिमेकी लगायत सामुदायलाई समस्यामा परेको बेला सहयोग गर्दैन् ।

सरिताले दुईपटक विद्यालय स्तरीय बालकलबको सदस्य भई आफ्नो जिम्मेवारी पूरा गरिन् र सन् २०१६ मा बालकलबको अध्यक्षमा चुनिइन् । त्यस बेलादेखि तै उनले बालकलबका सदस्यहरूको सहयोगमा आफ्नो विद्यालयका विद्यार्थीहरू माझ बाल अधिकार सम्बन्धी सचेतना जगाउन थालिन् । उनी सम्बद्ध बालकलबले समुदाय तथा स्थानीय वडा कार्यालयसमक्ष बाल अधिकार सुनिश्चितताको लागि आवाज पनि उठाउन शुरू गरे ।

सरिताले भनिन्, “शुरु शुरुमा जब मेरा साथीहरूले मलाई बालकलबको सदस्य बन्न आग्रह गरे, मलाई आँट नै आएन । तर, गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालले सञ्चालन गर्ने क्षमता विकासका तालिमहरूमा जब जब सहभागी हुँदै गएँ र शिक्षकहरूले हौसला दिई जानु भयो तब मेरो आत्मविश्वास समेत बढ्दै गयो । अहिले मैले बालकलबको अध्यक्षको हैसियतमा ३०० भन्दा बढी विद्यार्थीहरूको नेतृत्व गर्दैछु ।”

उनले अगाडि थिएन्, “हालसालै हामीले स्थानीय सरकार समक्ष बाल अधिकार तथा बाल संरक्षण सम्बन्धमा बजेट विनियोजन गर्न माग गरेका छौं । हामीले आफ्ना अभिभावकहरूलाई बाल विवाह, यसले निम्त्याउने नकारात्मक प्रभाव तथा कानूनी परिणामको सम्बन्धमा सचेत गराईरहेका छौं ।”

स्थानीय आमा समूहको सहयोगमा सरिता नेतृत्वमा रहेको बालकलबले बालबालिका तथा घरेलु हिँसा सम्बन्धमा सचेतनामूलक कार्यक्रम समेत सम्पन्न गरेको छ ।

समातामूलक पहुँच

सम्पूर्ण बालबालिकाहरूको शिक्षामा
समतामूलक पहुँच हुन् पर्दछ ।

गुणस्तरीय शिक्षा

सम्पूर्ण बालबालिकाहरूले ज्ञान र
व्यवहारिक सीप्राप्त गर्नु पर्दछ जसले
उनीहरूलाई आत्मनिर्भर बनाउनुका
साथै सक्रिय नागरिक र पूर्ण मानव
बन्न सहयोग पुर्याओस् ।

बालमैत्री शिक्षण सिकाइको वातावरण

सबै बालबालिकालाई समावेशी,
लैङ्गिक संवेदनशील, प्रभावकारी
सिकाइका लागि सहभागितामूलक
सुरक्षित र स्वस्थ वातावरण भएको
विद्यालयमा शिक्षा प्राप्त गर्ने अधिकार हुन्छ ।

बालबालिकाहरूको जीवनस्तर सुधार गर्नुका साथै आफू र आफ्नो परिवारको दिगो विकास गर्ने प्रमुख माध्यम शिक्षा हो । शिक्षा एक अविछिन्न मानवअधिकार मात्र नभई अन्य अधिकार प्राप्तिको निमित अपरिहार्य पूर्वशर्त पनि हो ।

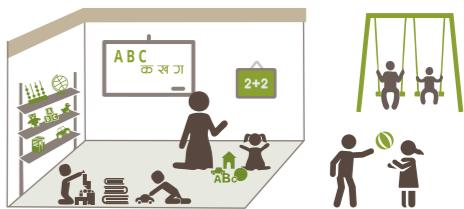
पहुँचमा नरहेका बालबालिकाहरूलाई सर्वाङ्गिण विकासका अवसरहरू सिर्जना गर्न, प्रारम्भिक कक्षामा उनीहरूको पठनपाठनको सुधार, शिक्षामा सूचना तथा संचार प्रविधिको प्रयोग र न्यूनतम सक्षमताका सूचकहरू पूरा गर्ने बालगैत्री विद्यालयको निर्माण, जुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको शिक्षा कार्यक्रमका मुख्य क्षेत्रहरू हुन् ।

शिक्षा

सम्बन्धित दिगो विकास लक्ष्य

सबैका लागि समावेशी तथा गुणस्तरीय
शिक्षा सुनिश्चित गर्ने र आजीवन
सिकाइलाई प्रवर्द्धन गर्नेलैङ्गिक समानता हासिल गर्ने र सबै महिला
तथा किशोरीहरूको सशक्तिकरण गर्ने

उपलब्धिहरू

२८ वटा प्रारम्भिक बाल विकास
केन्द्रलाई शैक्षिक सामग्री सहयोग**४१५२**
बालबालिकाहरू
प्रारम्भिक बाल
विकास केन्द्रमा
भर्ना**८** वटा प्रारम्भिक बाल
विकास भवन निर्माण**२१,८३०**
विद्यार्थीहरूलाई
शैक्षिक सामग्री र
विद्यालय पोशाक
सहयोग**९३** वटा विज्ञान
प्रयोगशाला स्थापना

खेलदै सिकदै साना बालबालिका

सोरु गाउँपालिका

वार्ड नं. ७, र

खत्याड गाउँपालिका

वार्ड नं. १०, मुगु

हरेक व्यक्तिमा जीवनको पूर्वार्धमा नै धेरैजसो बानीको विकास भइसकेको हुन्छ ।
शैक्षिक यात्रा शुरु गरेका बालबालिकाहरूको लागि प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र आधारभूत
सिकाइको थलो हो ।मुगुमा गरिएको आवश्यकता मूल्याङ्कन सर्वेक्षणले धेरै नमूना विद्यालयका प्रारम्भिक
बाल विकास केन्द्रहरूमा आधारभूत शैक्षिक तथा खेलकूदका सामग्रीहरूको रास्तो प्रबन्ध
नभएको तथा भौतिक संरचनाहरू बालबालिकामैत्री नभएको पाइयो । जसका कारण
ती केन्द्रहरू खाली खाली रहन्ये । सोरु तथा खत्याड गाउँपालिकाका पशुपति, विजय,
सर्वोदय र सरस्वती प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रहरू व्यग्रताका साथ उचित
व्यवस्थापनको पर्खाईमा थिए ।

विद्यार्थीहरूको संख्या तथा कक्षा कोठाहरूको आकारको आधारमा गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालले यी केन्द्रहरूमा खेलकूदका सामग्रीहरू, गोलाकार टेबुल, पुस्तक राख्ने च्याक, जुता राख्ने च्याक, सेतोपाटी, डोरम्याद, टोकरी, कार्पेट, पि फोम र चकटी प्रदान गरी प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रहरूको व्यवस्थापनमा सहयोग गरेको छ ।

आवश्यक व्यवस्थापन पश्चात यी प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रहरू पूर्णरूपमा सञ्चालनमा छन् । यी चारवटे प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रका सहजकर्ताहरूसँग बालबालिकाहरूलाई रमाइलो र रुचीकर तवरमा पढाउन विभिन्न किसिमका सिकाइ सामग्रीहरू उपलब्ध छन् र यो प्रबन्धले शिशुहरूको सिकाइको गति तिव्र पारेको छ ।

उपलब्धिहरू

१५ विद्यालयमा
बालमैत्री फर्निचर
उपलब्ध

१५ वटा
कम्प्यूटर
प्रयोगशाला
स्थापना

१२ वटा पुस्तकालय स्थापना

२० वटा विद्यालय भवन
निर्माण

६ वटा विद्यालयमा घेरावार

२ वटा विद्यालय भवन मर्मत सम्भार

ग्रामीण विद्यालयले नयाँ मुहार पायो

लमसुड माध्यमिक विद्यालय
ध्वलागिरी गाउँपालिकामा
वार्ड नं. २, स्याङ्गे

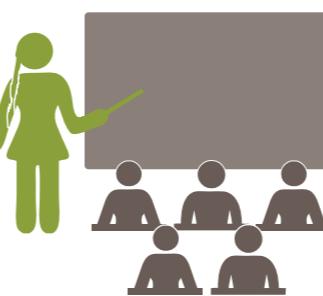
ध्वलागिरी गाउँपालिकामा वडा नं २ मा अवस्थित लमसुड माध्यमिक विद्यालयमा दलित तथा जनजाति समुदायका २०० भन्दा बढी बालबालिकाहरू अध्ययन गर्दछन्। जसमध्ये ९० जना बालबालिकाहरू गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको स्पोन्सरसीप कार्यक्रममा आवद्ध छन्। नेपाल सरकारको सहयोग र सामुदायिक योगदानबाट उक्त विद्यालयले माध्यमिक तहको कक्षा सञ्चालन गरिरहेको छ। पर्याप्त शिक्षक दरबन्दी नभएको कारणले निजी श्रोतबाट समेत शिक्षक नियुक्त गरिएको छ जसको आर्थिक व्यवस्थापन सामुदायिक योगदानबाट गरिएको छ।

हामीले दुर्गम क्षेत्रको यो विद्यालयमा राम्रा परिवर्तनहरू ल्याउन सहयोग गर्न्हौं। आजभोलि साना बालबालिकाहरू पर्याप्त खेलकूद तथा सिकाइ सामग्रीहरूबाट सुसज्जित तथा व्यवस्थित कक्षा कोठाहरूमा खेल्दै, सिक्दै र हुक्दै छन्। विद्यार्थीहरू पूर्ण क्षमतामा चलिरहेको कम्प्यूटर प्रयोगशालामा कम्प्यूटर विज्ञानका आधारभूत कुराहरू सिक्दैछन्। सन् २०१४ मा गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालले कार्यक्रम शुरू गरेदेखिनै यस विद्यालयको शैक्षिक अवस्था सुधार ल्याउनका लागि आवश्यक सहयोग गर्दै आइरहेको छ। जस अन्तर्गत विद्यालय भवन निर्माण, प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र निर्माण, विज्ञान प्रयोगशाला र कम्प्यूटर कक्षा स्थापना, बालमैत्री फर्निचर तथा सोलार विद्युत रहेका छन्।

हामीले कार्यक्रमको दिगोपनलाई सम्पूर्ण गतिविधिहरूको केन्द्रमा राखेका छौं। यो तथ्यसँग लमसुड माध्यमिक विद्यालय प्रशासन, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, अभिभावकहरू समेत जानकार भएकोले उनीहरूले यी सबै सामग्री तथा संरचनाहरूको समुचित उपयोग, सञ्चालन, मर्मतसम्भार, र विस्तारको प्रतिवद्धता तथा कार्ययोजना समेत निर्माण गरेका छन्।

१५ वटा विद्यालयमा शिक्षण
सिकाइ सामग्री उपलब्ध

२०८ प्रारम्भिक बाल विकास
केन्द्र सहजकर्ताहरूलाई तालिम

१०८६ अभिभावकहरूलाई
अभिमुखीकरण

५७५ शिक्षकहरूलाई तालिम

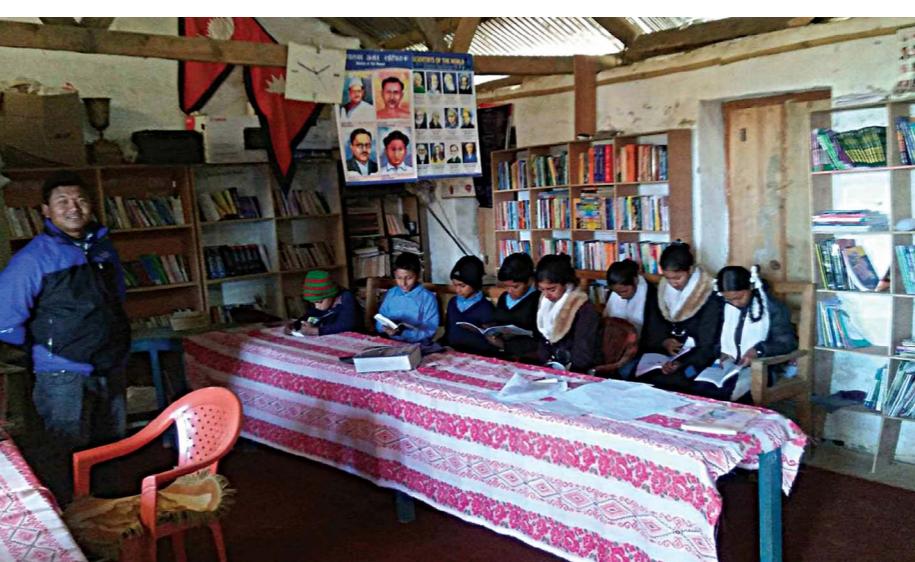
एउटा पढ्ने कोठा

मालिकार्जुन माध्यमिक विद्यालय
मालिकार्जुन गाउँपालिका
वार्ड नं. ३, दार्चुला

मालिकार्जुन माध्यमिक विद्यालय, ४४२ जना विद्यार्थीहरूको सिकाइ स्थल हो। कूल विद्यार्थी संख्या मध्ये १४० जना (७० जना बालक र ७० जना बालिका) गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको स्पोन्सरसीप कार्यक्रममा समेटिएका छन्। यो विद्यालय र समुदायमा विद्यार्थी तथा शिक्षकहरूलाई आवश्यक पर्ने स्रोत सामग्रीहरू अध्ययन गर्नका लागि सुविधा सम्पन्न पुस्तकालयको उपलब्धताको कमी थियो।

पुस्तकालय स्थापना गर्नका लागि गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालले उक्त विद्यालयलाई आवश्यक पुस्तकहरू, फर्निचर र शैक्षिक सामग्रीहरू सहयोग प्रदान गर्न्हो र नेपाल सरकारबाट समेत पुस्तकहरू प्राप्त भयो। पुस्तकालय व्यवस्थापन आफैमा विज्ञान र कला हो यसको लागि उपयुक्त तालिमको आवश्यकता पर्दछ। त्यसैले, विद्यालयका शिक्षकहरूलाई पुस्तकालय व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम प्रदान गरियो।

अहिले यो विद्यालयमा पूर्ण संचालनमा रहेको व्यवस्थित पुस्तकालय छ र दक्ष शिक्षकहरूले पालैपालो लाइब्रेरियनको भूमिका निर्वाह गर्दछन्। विद्यार्थी तथा शिक्षकहरूले पुस्तकहरू आफ्नो अनुकूल छानेर पढन सक्छन्। पुस्तकालयको तथ्यांक अनुसार सन् २०१८ मा, ३७४ जना विद्यार्थीहरूले पुस्तकालयबाट पुस्तकहरू लगेका छन्। अधिकांश विद्यार्थीहरूले कम्तीमा पनि एउटा पुस्तक घरमा लगि अध्ययन गरेको देखिन्छ, जो वास्तवमै एउटा असल शुभावत हो।

स्मार्ट वलासरुम परियोजना

सन् २०१६ मा गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालले सामुदायिक विद्यालयहरूलाई लक्षित गरी सूचना तथा संचार प्रविधिमा आधारित शिक्षण सिकाइ अवधारणा शुरुवात गर्न्थो । परीक्षणको रूपमा कास्की र पर्वतका सामुदायिक विद्यालयहरूमा संचालित स्मार्ट वलासरुम परियोजना मार्फत विद्यालयहरूलाई कक्षाकोठा व्यवस्थापन, सूचना प्रविधि सामग्रीहरू उपलब्ध गराइनुका साथै ती सामग्रीको प्रयोग विधिबारे अद्यापकहरूलाई तालिम प्रदान गरियो । एकदेखि आठसरमाका विज्ञान, गणित, अंग्रेजी र नेपाली विषयका डिजिटल पाठ्यहरू उपलब्ध गराइयो ।

स्मार्ट कक्षाकोठासँगै बुट्टिमान बढ्दै

सरस्वतीकुञ्ज आधारभूत विद्यालय
मादी गाउँपालिका
कास्की

 १८ वटा एकदेखि आठ कक्षाका विषयहरू डिजिटाइज्

 ६ ल्यापटप, ३ लिड प्रोजेक्टर, ६ सोलर विद्युत व्याकअप, २४ प्रोटेबल हार्डिङ्क्स विद्यालयलाई दिइयो

 १२ विद्यालय इन्टरनेटसँग जोडिए

 १८१ शिक्षकहरूलाई आधारभूत कम्प्युटर तालिम

 शिक्षकहरूलाई डिजिटाइज् शैक्षिक सामग्री प्रयोग तालिम

 २ वटा जनचेतनामूलक सामग्रीको विकास र प्रसार

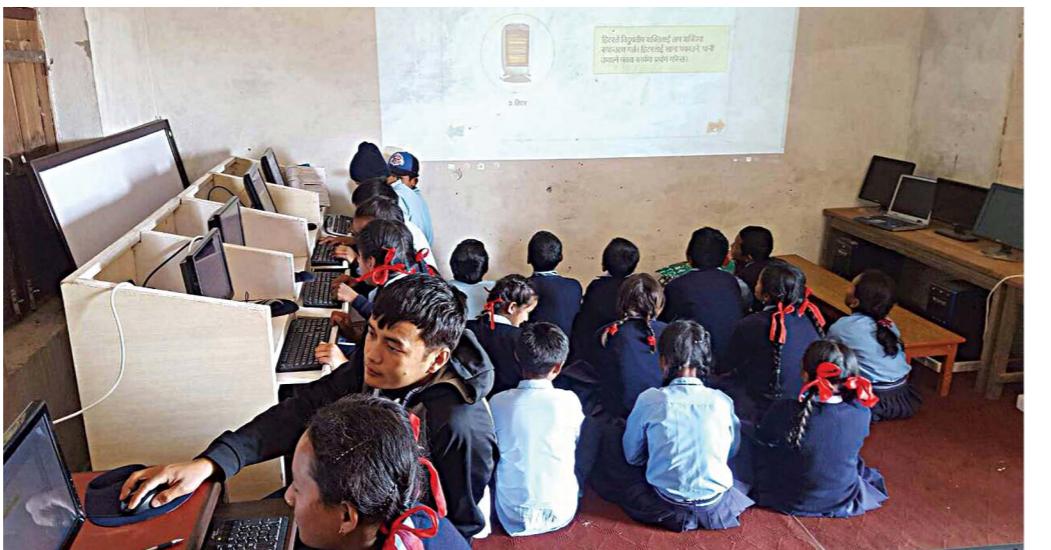
मादी गाउँपालिका, कास्कीको सरस्वतीकुञ्ज आधारभूत विद्यालयमा अध्ययनरत ८६ जना कुल विद्यार्थीहरू मध्ये अधिकांश दलित समुदायका बालबालिकाहरू छन् जसमध्ये, ४५ जना बालबालिकाहरू गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको स्पोन्सरसीप कार्यक्रममा आवद्ध छन् । यो विद्यालय विद्यार्थीको अनुपस्थिति तथा अधिक अनियमितताको समस्याबाट पिढीत थियो । मुख्य कुरा, विद्यार्थीहरूलाई सँझै विद्यालयमा उपस्थित हुन र दिनभर कक्षालिन प्रेरित गर्ने कुनै आधार नै थिएन । शिक्षणसिकाइ प्रक्रिया पुरातन थियो - घोकन्ते तथा व्याख्यान गर्ने ।

सन् २०१७ मा विद्यालयमा भएको कम्प्यूटर कक्षाकोठालाई गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालले विकास गरेको स्मार्ट कक्षाकोठामा परिणत गर्न आवश्यक कुर्सी, टेबुल, फल्स सिलिंग, ई-पाठ सहितको ल्यापटप, प्रोजेक्टर, प्रिन्टर तथा साउण्ड सिष्टम प्रदान गरियो । ई-पाठमा कक्षा १ देखि ८ सम्मका नेपाली, अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयहरूका चयन गरिएका पाठहरू डिजिटल प्रविधिको प्रयोग गरी समावेश गरिएका हुन्छन् । डिजिटल प्रविधिमा शिक्षण सिकाइ सामग्रीहरूको कुशलतापूर्वक प्रयोग तथा सञ्चालनको लागि विद्यालयका शिक्षकहरूलाई तालिम पनि प्रदान गरियो ।

विद्यालयका प्रधानाध्यापक विष्णुभक्त गुरुङ बताउनुहुन्छ, “स्मार्ट कक्षाकोठाको कारणले विद्यार्थीहरूको उपस्थिति र नियमितता निकै बढेको छ ।”

कम्प्यूटर शिक्षक उत्तर गुरुङ भन्नुहुन्छ, “अक्षरहरूसँगै चित्र, एनिमेशन, आवाजहरूले विद्यार्थीहरूलाई पढाइएका पाठहरू राम्रोसँग बुझन सहज गराउने रहेछ ।”

स्मार्ट कक्षाकोठा शिक्षण सिकाइको एउटा मनोरञ्जनयुक्त स्थल हो र सबै विद्यार्थीहरू माझ आकर्षणको केन्द्र बनेको छ । ई-पाठका अभ्यासहरूले हरेक विद्यार्थीहरूलाई आफूले आफैलाई सच्चाउदै, आत्मवोध गर्दै र आफैन गतिमा सिक्ने अवसर प्रदान गर्दछ । हरेक कक्षाबाट कम्तीमा पनि दिनको एकपटक विद्यार्थीहरू स्मार्ट कक्षा जाने गर्दछन् ।

गोरखा पुनर्निर्माण परियोजना

सन् २०१५ को भूकम्पको केन्द्रबिन्दू रहेको गोरखा जिल्लामा धेरै विद्यालयहरू र स्वास्थ्य संस्थाहरू ध्वस्त भए । गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपाल तत्काल भूकम्प प्रभावित क्षेत्रहरूमा उपस्थित भई राहत सामग्री वितरण र अत्यावश्यक सेवाहरूको पुनर्स्थापनामा लागिपरेको थियो । यसै ऋमात्रा सन् २०१५ मा गोरखा पुनर्निर्माण परियोजना “श्रेष्ठतर पुनर्निर्माण” प्रति हानीले गरेका प्रतिबद्धताको आधारमा शुरुवात भयो जुन परियोजना सन् २०१७ को अन्त्यमा पूरा हुनेछ ।

५ विद्यालयमा ५० वटा कक्षाकोठा निर्माण

२ बालमैत्री कक्षा कोठा मर्मत सम्भार विद्यालयमा घेरावार

५ विद्यालयमा कम्प्युटर प्रयोगशाला र विज्ञान प्रयोगशाला स्थापना

८ विद्यालयमा पुस्तकालय स्थापना

२० वटा कक्षाकोठा (५ विद्यालय) बाल मैत्री कक्षामा रुपान्तरित

३ स्वास्थ्य चौकी निर्माण

१० लैंगिक मैत्री शौचालय निर्माण

५ विद्यालयमा खानेपानी आयोजना निर्माण

५ गाउँघर क्लिनिक निर्माण गरी आवश्यक उपकरण र सामग्री सहयोग

विल्ड ट्याक बेटर

दुङ्गाडे आधारभूत विद्यालय गोरखा गाउँपालिका, वार्ड नं. ४ र स्थानिक आधारभूत विद्यालय आरुघाट गाउँपालिका, वार्ड नं. ५ गोरखा

नेपालले २०७२ सालको महाभूकम्पबाट धेरै भौतिक संरचनाहरूको क्षति ब्याहोयो । गोरखा जिल्लाको ४९५ वटा विद्यालयहरूका ३०९२ वटा कक्षा कोठाहरू पूर्णरूपले ध्वस्त भए (जिल्ला शिक्षा कार्यालय गोरखा २०१६) । दुई वर्षसम्म विद्यार्थीहरूले अस्थायी सिकाइ केन्द्रहरूमा कक्षा लिए । दक्षिण कोरियाका १८ वटा विद्यालयका विद्यार्थीहरूले आफ्नो खाजा खर्च दुङ्गाडे र स्थानिक आधारभूत विद्यालयको पुनर्निर्माण र आफूहरू जस्तै विद्यार्थीहरूको आशा फर्काउनको लागि सहयोग गरे ।

विद्यालय एउटा यस्तो ठाउँ हो जहाँ विद्यार्थीहरूको पढाइलेखाइका साथै उनीहरूको सामाजिक, भावनात्मक तथा शारीरीक विकास समेत हुन्छ । विद्यालय बालमैत्री र पूर्णरूपले सुरक्षित हुनु आधारभूत आवश्यकता हो । राम्रो भौतिक सुविधा भन्नाले सुरक्षित भौतिक संरचना, उपयुक्त कक्षाकोठा, स्वच्छ तथा बालमैत्री शैचालय, सफा खानेपानीको व्यवस्था, सफा तथा हरियाली वातावरण, इत्यादि पर्दछन् । पुनर्निर्माण गरिएको भूकम्प प्रतिरोधी दुङ्गाडे आधारभूत विद्यालयका भवनमा १० वटा कक्षाकोठा र स्थानिक आधारभूत विद्यालयको भवनमा ८ वटा कक्षा कोठाहरूमा अपाइग्रामैत्री साथै माथि उल्लेख गरिएका सम्पूर्ण विशेषताहरू रहेका छन् ।

महाभूकम्पले यी विद्यालयहरूको भौतिक संरचनामा क्षति पुऱ्यायो तर सबैलाई एकजुट हुन, वृहत्तर संरचना पुनर्निर्माण गर्न र नमूना विद्यालयको रूपमा स्थापित हुने अवसर प्रदान गयो ।

अवसर परियोजना

किताब कलम र कक्षाकोठामा सीमित शिक्षण-सिकाइ क्रियाकलापले मात्र बालबालिकाहरूको सर्वाङ्गिण बृद्धि र विकास पूरा हुन सक्दैन । बालबालिकाहरूलाई आफूगा अन्तर्निहीत प्रतिभा प्रस्फुटनमा सहयोग पुऱ्याउन र विभिन्न सामाजिक तथा सांस्कृतिक विषयहरूमा सघेत बनाउन गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालले सन् २०१८ मा १३ जिल्लाका ४३५ विद्यालयहरूमा बाल आधिकार र बाल संरक्षणमा आधारित प्रतिभा प्रस्फुटन गर्ने परियोजना प्रारम्भ गयो ।

कक्षा एकदेशि बाह्रसम्मका १४,००० विद्यार्थीहरूको माझ विद्यालय, पालिका र राष्ट्रियस्तरमा कविता वाचन, चित्रकला, वक्तृत्वकला, हाजिरीजवाफ र निबन्ध लेखन प्रतियोगिताका साथसाथै जनचेतनागूलक नाटक प्रदर्शन र बाल कथहरी (सरोकारवालाहरू बीच संवाद) आयोजना गरियो ।

अवसर: प्रतिभाहरू प्रस्फुटन र प्रदर्शन गर्ने अवसर

बालमन्दिर माध्यमिक विद्यालय
सिमकोट गाउँपालिका
वार्ड नं. ५, हुम्ला

सहभागी विद्यार्थीहरू र प्रतियोगिताहरू

११,६२३ विद्यार्थीहरू :
१०० मिटर, २०० मिटर
र ४०० मिटर दौड

७८६२ विद्यार्थीहरू :
चित्र लेखन

८००६ विद्यार्थीहरू :
हाजिरीजवाफ

३८८८ विद्यार्थीहरू :
भलिबल

१६०८ विद्यार्थीहरू :
कविता लेखन र वाचन

८६३ विद्यार्थीहरू :
निबन्ध लेखन

८०८ विद्यार्थीहरू :
कम्प्युटर सीप परीक्षण

८१८ छात्राहरू :
वक्तृत्वकला

८१८ विद्यार्थीहरू :
अंग्रेजी हिज्जे

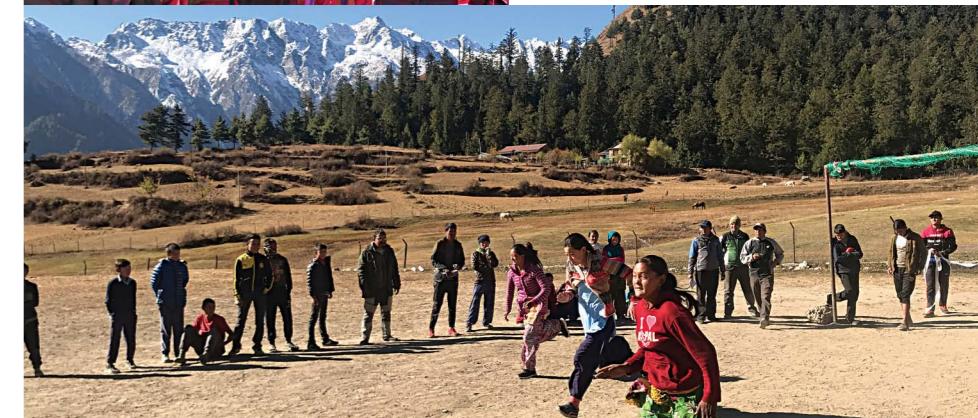
जब हामी विद्यालयको बारेमा सोच्छौं, केवल पुस्तकहरू, गृहकार्य र पाठहरू पढाएको मात्र हाम्रो दिमागमा नआई रचनात्मक, मनोरञ्जनात्मक, र अतिरिक्त क्रियाकलापहरू समेत आउँछन् । बाल मन्दिर माध्यमिक विद्यालयस्थित आकुरा बालकलबले बालबालिकाहरूको प्रतिभा प्रस्फुटन गर्ने एक मनोरञ्जनात्मक कार्यक्रमको आयोजना गर्न चाहेको थियो । उनीहरूले आफ्नो योजनाहरूको बारेमा विद्यालयका प्रधानाध्यापकसँग छलफल गरे । प्रधानाध्यापकले त्यसबाटे तत्काल केही बाचा गरेन्त ।

जहाँ इच्छा, त्यहाँ उपाय भने जस्तै गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालले सन् २०१८मा अवसर नामक परियोजना शुरुवात गयो । बालकलब सदस्यहरूका लागि एउटा सपना यथार्थतामा परिणत भएको थियो । आकुरा बालकलबले कक्षा एकदेशि बाह्रसम्मका विद्यार्थीहरूलाई लक्षित गरी हाजिरीजवाफ, निबन्ध लेखन, कविता लेखन र वाचन, दौड, हिज्जे प्रतियोगिता, चित्रकला, कम्प्युटर सीप परीक्षण तथा वक्तृत्वकला प्रतियोगिताको आयोजना गयो ।

स्थानीय आमा समूह र आकुरा बालकलबले विद्यार्थी, अभिभावक तथा आम सर्वसाधारण समक्ष यो कुराको जानकारी पुऱ्याए । ८० जना विद्यार्थीहरूले यी प्रतियोगितामा उत्साहजनक सहभागिता जनाए भने करिब ३०० जना अभिभावकहरू दर्शकदीर्घमा थिए ।

बालकलबले विद्यालयमा आयोजना गरेको यो पहिलो कार्यक्रम थियो । राम्रो योजना निर्माण र तयारीले गर्दा कार्यक्रम सफलतापूर्वक सम्पन्न भयो । हरेक विद्यार्थीले आफ्नो कला प्रस्तुत गर्ने एउटा मञ्च पाउनुका साथै आफूमा भएको प्रतिभा सार्वजनिक रूपमा चिनाउन सफल भए । यसले विद्यार्थी, शिक्षक र अभिभावकहरू सबैमा खुशी ल्यायो ।

बालकलब सदस्यहरूका लागि समूहगत कार्य, संगठनात्मक सीप, योजना निर्माण र तयारी, आत्मानुशासन तथा समय व्यवस्थापन जस्ता महत्वपूर्ण सिकाइको रूपमा रहे । यस्तो कार्यक्रम आयोजना गरेकोमा अभिभावक, स्थानीय अगुवा, शिक्षक र विद्यार्थीहरूले बालकलबकोप्रशंसा गरे साथै कार्यक्रमको निरन्तरताको लागि समेत आग्रह गरे ।

जीविकोपार्जन

सम्बन्धित दिगो विकास लक्ष्य

सबै प्रकारका गरिबीलाई सबै
ठाउँबाट अन्त्य गर्ने

भोकमरीको अन्त्य गर्ने, खाचुसुरक्षा तथा उन्नत
पोषण हासिल गर्ने र दिगो कृषिको प्रवर्द्धन गर्ने

सबैका लागि समावेशी तथा दिगो आर्थिक
वृद्धि, रोजगारी र मर्यादित कामको प्रवर्द्धन गर्ने

उपलब्धिहरू

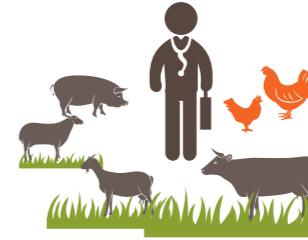
८५ वटा सहकारीमा कम्प्यूटरमा
आधारित लेखा प्रणालीको शुरुवात

रु. १२,८४८.३३१
घुम्ती कोष परिचालन

८ वटा सहकारी भवन, **२** वटा
सिचाई आयोजना, **६** वटा डिपिड
ट्यांक, **१** संकलन केन्द्र र
२ सेलार स्टोर निर्माण

१८,५३६ चौपायाको
(३३८६ घरधुरी) स्वास्थ्य
परीक्षण

भीममति र उनका श्रीमान दैनिक ज्याला मजदुरीबाट हुने कमाईले आफ्नो ७ जनाको
परिवारको पालनपोषण गर्दथे। सीमित साधनस्रोतले यति ठूलो परिवारको लालनपालन गर्न
निकै चुनौतीपूर्ण थियो।

सन् २०१३ मा गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालले उनीहरूको एउटा सन्तानलाई स्पोन्सरसीप
कार्यक्रममा आवद्ध गरे पश्चात उनीहरूको आर्थिक भार केही हदसम्म कम भयो। सन्
२०१५ मा भीममति गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको सहयोगमा सञ्चालित सहकारीमा
आवद्ध भई चार दिने उद्यमशीलता तालिममा सहभागी भईन्। केही समयपछि, उनी गुड
नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको सहयोगमा सञ्चालित बङ्गुरपालन तालिममा सहभागी भईन्।

उनले गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको अनुदान रु. १४,४८१, सहकारी
मार्फत घुम्ती कोष रकम रु. २१,७२२ र स्वलगानी रु. २४,१३५ गरी
जम्मा रु. ६०,३३८ लगानी गरी चार ओटा बङ्गुरका पाठाहरूबाट बङ्गुर
पालन व्यवसायको शुरुवात गरिन्। दुर्भाग्यवश, एउटा पाठो केही समय
पश्चात नै मन्यो तर पनि उनी नआतिर्इ निरन्तर अधि बढिरहिन्।

अहिले उनी वार्षिक रु. ७० देखि ९० हजार कमाउँछिन् र यो उनको
पारिवारिक घरखर्च चलाउन, स्वास्थ्योपचार गर्न तथा केटाकेटीहरूको
शिक्षामा खर्च गर्न पर्याप्त छ। बङ्गुरपालनको लागि उनले सहकारी
मार्फत लिएको सम्पूर्ण घुम्ती कोष रकम फिर्ता गरिसकेकीछिन् भने
सहकारीको रु. १७,००० बराबरको सेयर समेत किनेकीछिन्। उनले
सोही सहकारीमा मासिक रु. १५० वचत पनि गर्दछिन्। अहिले
भीममति आर्थिक रूपमा सक्रिय र सफल लघुउद्यम व्यवसाय सञ्चालन
गरिरहेकोमा प्रसन्न छिन्।

बङ्गुरपालनले फेरिएको जीवन

भीममति शेरपुजा
धबलागीरी गाउँपालिका
वार्ड नं. १, न्यारदी

गरीबी न्यूनीकरण

सम्पूर्ण बालबालिका र तिनका
अभिभावकहरू आर्थिक रूपमा
सुरक्षित जीवन जीउन र आफ्नो क्षमताको
पूर्ण सुदृश्योग गर्न सक्षम हुन पर्दै।

समन्वय र साभेदारी

गरिबीमा रहेका व्यक्ति र समुदाय
उपयुक्त सहयोग र आपसी
सहकार्यद्वारा गरीबीको रेखाभन्दा
माथि उठन सक्छन्।

खाद्य सुरक्षित समाज निर्माण गर्नका लागि आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तिकरण हासिल गर्नु अपरिहार्य हुन्छ जसले आपसी
मेलगिलपलाई समेत टेवा पुन्याउँदछ। गरीबी न्यूनीकरण, गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको जीविकोपार्जन कार्यक्रमको
केन्द्रविनिटुगा छ।

हागो आयआर्जन तथा जीविकोपार्जन संवर्द्धनका कार्यक्रममा रथानीय स्रोतसाधन परिचालन गरी आयआर्जन र जीविकोपार्जन
सञ्चालनी विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गरिन्छन्। प्रमुख क्रियाकलापहरूमा, सीप विकास, जीविकोपार्जन सहयोग, बीउ पूँजी
परिचालन, रोजगारी सृजना, लघुउद्यम स्थापना तथा संस्थागत विकास पर्दछन्।

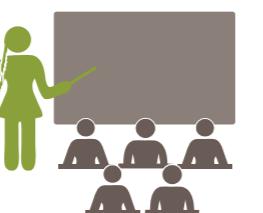
उपलब्धिहरू

१८,६०२ सदस्य
६१ सहकारीमा आवद्ध

६१ वटा
सहकारीको
संस्थागत विकास

४९८ सहकारी सदस्यहरूलाई नेतृत्व
तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम

४८७ व्यक्तिहरूलाई
उद्यमशीलता तथा व्यापार
साक्षरता तालिम

स्वरोजगारले बनायो स्वाभिमानी

माया गुरुङ, ४१
मध्यवन नगरपालिका
वार्ड नं. ५, बर्दिया

१६४५
युवाहरूलाई
प्राविधिक सीप
विकास तालिम

मायाको परिवारसँग पर्याप्त जमीन छैन । जीविका चलाउन उनको श्रीमान भारतमा नोकरी गर्थे र मासिक दश हजार रुपैया कमाउँये । दुझना छोराछोरीहरूको लागि गुणस्तरीय शिक्षादिक्षा त परैको कुरो, कापी कलम तथा विद्यालय पोशाक किन्न समेत यो कमाई पर्याप्त हुँदैन थियो । गरिबीको निराशाजनक स्थितिबाट बाहिर निस्क्ने चाहना सँगालेर मायाका श्रीमान ६ वर्ष अघि भारतबाट भैसीपालन गर्ने योजनासहित घर फर्के तर बिना पैसा ।

मायाको छोरी पूजा, गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको स्पोन्सरसीप कार्यक्रममा सन् २०१२ मा आवद्ध भएदेखि हरेक वर्ष शैक्षिक सहयोग पाउँदै आईरहेकीछिन् । सन् २०१५ मा गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको सहयोगमा सञ्चालित कृषि सहकारीमा माया सहभागी भईन् । त्यसै वर्ष उनले घुम्ती कोष वापत रु. ३५,९३१ र अनुदान रकम रु. १५,३९९ प्राप्त गरिन् । यसबाट उनले एउटा भैसी र गोठ बनाउने सामग्री किनिन् र मायाले भैसीपालन शुरू गरिन् ।

आजभोलि उनको गोठमा भैसीहरू सहित तीनवटा पाडाहरू बाँधिएका छन् । तिनीहरू मध्ये दुइटाले परिवारको लागि र बिक्री गर्ने पुग्ने दूध दिन्छन् । अब मायाको श्रीमानलाई भारतमा तल्लोस्तरको नोकरी गर्नु पर्दैन । अहिले उनी परिवारसँग खुशीका साथ बसिरहेका छन्, साथै भैसीहरूको रेखदेख समेत गरिरहेका छन् । अढाई वर्षको अवधिमा

गुरुङ दम्पतिले एक लाख सन्ताउन्न हजार रुपैया खुद नाफा गरेका छन् । मायाले भैसी व्यवसाय शुरुवात गर्दा लागेको सबै खर्च तिरिसकेकीछिन् ।

मायाले बताईन्, “भैसीपालन हाम्रो लागि आजसम्म राम्रै छ र यसले हाम्रो जीवन फेरिएको छ । म यसलाई निरन्तरता दिन र बढाउन चाहन्छु ।”

गुरुङ परिवारले अहिले आर्थिक समस्याहरू भेल्नु पर्दैन । न त माया न उनको श्रीमान रोजगारी, अल्पकालीन रोजगारी तथा बेरोजगारीका चक्रहरूबाट पीडित हुनुपदर्थ । उनीहरूसँग वर्षैभरि काम छ र स्वाभिमानीपूर्ण तवरले स्वरोजगार छन् ।

उपलब्धिहरू

५७६
व्यक्तिहरूबाट
लघुउद्यम स्थापना

२८ व्यवसायिक कफी
नसरी स्थापना

१३ वटा कफी सहकारीको
संस्थागत विकास

११ वटा
कफी प्रशोधन
केन्द्र स्थापना

३ वटा
समुदायमा
होम स्टेको
शुरुवात

२३ वटा
सहकारीबाट कृषि
बिमा एजेन्ट विकास

लोक बहादुर बुढा र उनको चार जनाको परिवार (दुई जना छोराछोरी र श्रीमती) सँगै बस्छन् । उनी गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको सहयोगमा स्थापित सिल्का कृषि समूहका सक्रिय सदस्य हुन् । मुख्य पेशा कृषि भए पनि परम्परागत कृषि प्रणालीले गर्दा परिवारलाई वर्षै भरि खान पुन्ने उत्पादन भने हुँदैनयो ।

गरिबीको कारणले बुढा कहिल्यै विद्यालय गएनन् । सानै उमेरमा उनी दैनिक मजदुरी गर्न भारत जान बाध्य भए । तर, दिनभरिको कडा परिश्रमले आर्जन गरेको ज्यालाबाट उनको आफ्नो जीवन मात्र निर्वाह हुन्थ्यो । कति पनि वचत हुन नसकेका कारण परिवारलाई सहयोग गर्न सक्दैनयो ।

एकपटक भारतबाट घर फर्केका बेला उनले उद्यम विकास र व्यवसायिक योजना निर्माण सम्बन्धी तालिममा सहभागी हुने अवसर पाए । त्यतिखेर, उनलाई व्यवसाय शुरुवात गर्नको लागि आवश्यक रकम कसरी जुटाउन सकिन्दा भन्ने कुराको राम्रो जानकारी भयो । असल दोगडी कृषि सहकारीबाट उनले रु.६३,००० रकम बीउ पूँजीको रूपमा प्राप्त गरे । अलिप्छि, उनले किराना पसलको लागि रु.२७,००० अनुदान स्वरूप प्राप्त गरे । तीन महिनामै उनले पसलबाट नाफा कमाउन थाले । अहिले बुढाको खुद्रा पसलमा विभिन्न किसिमका सामग्रीहरू पाइन्छन् । उनी वार्षिक रु. ६०,००० नाफा कमाउँछन् । उद्यमीको रूपमा उनले आफ्नो परिवारको हेरचाह तथा व्यवस्थापन समेत गर्न भ्याएका छन् भने खुशीका साथ परिवारसँग जीवनयापन गर्दै आइरहेका छन् ।

तरकारी खेतीले ल्यायो नयाँ मोड

बुराउँसे गाउँ
सिमकोट गाउँपालिका
वार्ड नं. ४, हुम्ला

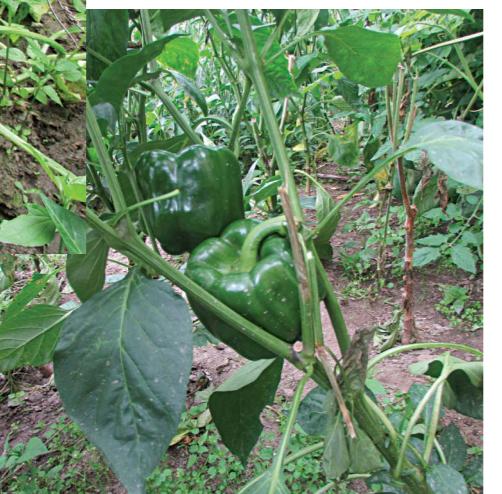
दुर्गम जिल्ला हुम्लामा कृषि उद्यमहरू अक्सर वातावरणीय, सामाजिक तथा आर्थिक चुनौतिहरूको शिकार हुने गर्दछन् तर बुराउँसे गाउँ, जहाँ कृषि मुख्य पेशा हो, त्यहाँ एउटा अपवाद भेटाउन सकिन्छ ।

यो वर्ष आफ्नो कृषि उत्पादन दोब्बर भएको देखेर छोप्दन लामा, गगन सिंह लामा, दासाङ्ग लामा र तारा बहादुर लामा चकित छन् । उनीहरूले आठ रोपनी जमीन ढाकेका ग्रीनहाउसमा मौसमी तथा बेमौसमी तरकारीहरू जस्तो गोलभेडा, भेडे खुसारी, काँको, फर्सी र डल्ले खुसारी फलाए ।

नेपालगञ्ज र सुर्खेतबाट जहाजमा ल्याइएका तरकारी धेरै महजोमा बिक्री हुन्छ तर स्थानीय माग धान्न सक्दैन । बुराउँसेका कृषकहरू आफूले उत्पादन गरेका तरकारीहरू सजिलैसँग उचित मूल्यमा नै सिमकोटमा बिक्री गर्न सक्छन् । दुई वर्षमा यी चारजना मिहिनेती लामाहरूले तरकारी उत्पादन गरी स्थानीय बजारमा बेचेर हु. ५,००,००० भन्दा बढी कर्माई सकेका छन् । उनीहरूको कर्माईले घरधन्दा चलाउन, चाडपर्व मनाउन र सामाजिक जमघटहरूमा सहभागी हुन लाग्ने खर्च धान्न पुगेको छ ।

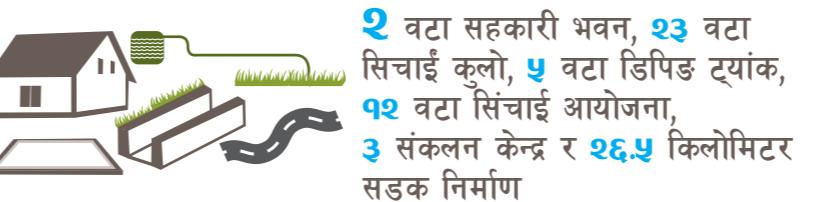
उनीहरूले आफ्नो छिमेकीहरूको पकाउने र खाने बानीमा समेत परिवर्तन ल्याएका छन् । गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको सहयोग प्राप्त यी चारजना कृषकहरू लगायत अन्य कृषकहरूले थरीथरीका ताजा तरकारीहरू उत्पादन गर्दै आईरहेका छन् यसले गर्दा उनीहरू तथा उनीहरूको परिवारका सदस्यहरूले नियमित सन्तुलित भोजन गर्न सकिरहेका छन् । आमाहरूले ताजा तरकारी उनीहरूको परिवारलाई र होटलहरूले ग्राहकहरूलाई पस्कदै आईरहेका छन् ।

जीविकोपार्जनका अतिरिक्त, यी स्वाभिमानी कृषकहरूले उच्च हिमाली मौसम र बतासे नाङ्गा पहाडहरूमा व्यवसायिक तरकारी उत्पादनको सम्भावनालाई मुर्तरुप दिएका छन् ।

सेमुयल जिरो हंगर कन्यूनिटीज प्रोजेक्ट (दोस्रो चरण)

समृद्ध समाजको निर्माण गर्नु गुड नेवर्स इन्टरनेशनलको द्येय रहेको छ । यस द्येयलाई, डोली जिल्लाका समुदायका निरित यथार्थमा परिणत गर्न हामीले कोरिया अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग नियोग (कोईका) र विश्व खाद्य कार्यक्रमसँगको सहकार्यमा सन् २०१२ देखि २०१८ सम्म सेमुयल जिरो हंगर कन्यूनिटीज प्रोजेक्टका दुई चरण कार्यान्वयन गर्न्छ । यस परियोजना अन्तर्गत, दिपायल सिलगढी नगरपालिका र पूर्वीचौकीको गाँउपालिकाका ५०२० विपन्न र खाद्य असुरक्षित घरधुरीलाई खाद्यसुरक्षा र दिगो जीविकोपार्जन गर्न सहयोग पुन्यायौं ।

कठीन काम, नगद दान

हर्क देवी रावत, ४०
चावला, पूर्वीचौकी गाउँपालिका
वार्ड नं. ७, डोटी

हर्क देवीको परिवारमा श्रीमान्, दुई छोरा अनि दुई छोरी गरेर जम्मा ६ जना छन् । १० वर्ष पहिले, परिवार पाल्न सक्ने कामको खोजीमा उनका श्रीमान् भारत गएका थिए । तर उनले परिवारको लागि पर्याप्त कमाई गर्न सकेनन् । त्यसैले परिवारको गुजाराका लागि हक्कदेवीले कि त नजिकैको गाउँमा काम भेटाउनु पर्यो कि श्रीमान्को न्यून आयले नै काम चलाउनु पर्यो । हरेक वर्ष खाद्य सामग्रीहरूको मुल्य बढेसँगै, उनले भन्-भन् कठिनाईसँग जुङ्नु पर्यो । परम्परागत खेती प्रणालीले गर्दा आफ्नो जग्गाबाट परिवार पाल्नको लागि पर्याप्त उत्पादन हुन सकेन ।

जब उनको गाउँमा सेमुल जिरो हंगर कम्युनिटीज् परियोजना शुरू भयो उनले कामको लागि खाद्यान्न कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालित सिलाखेत सिंचाई आयोजना र साजघाट-गैरागाउँ वडा सडक आयोजनामा काम पाइन् ।

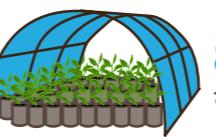
रावतले १४१ दिन गरेको काम वापत रु. ५४,७८० प्राप्त गरिन् । मिहिनेतले कमाएको पैसा उनले आफ्नो छोराछोरीहरूको शिक्षा, पौष्टिक आहार, लुगाफाटो र स्वास्थ्योपचारमा खर्च गरिन् । बचेको रकमबाट हर्क देवीले स्थानीय बिक्रेताहरूको ऋण तिर्ने र केही खुद्रा सामग्रीहरू किन्ने योजना बनाएकी छिन् । उनी बताउँछिन्, “यदि मैले भविष्यमा यसै आयोजनाहरूमा मात्र पनि काम पाउने हो भने, म मेरो परिवार पाल्न सक्ने थिएँ र चरम गरिबीमा कहिल्यै बाँच्नु पर्ने थिएन ।”

कफी मूल्य श्रृंखला विकास परियोजना

कफी विश्वमा एक उच्च माग भएको वस्तु हो । सब॑ १९३८ मा गुल्मी जिल्लामा पहिलो पटक कफीको खेती शुरुवात भए यता, नेपालमा कफी उत्पादनले लामो दूरी तय गरिसकेको छ, तथापि साना कफी उत्पादकहरू अझै आर्थिक-प्राविधिक स्रोतसाधनको अभाव र मूल्य श्रृंखला सर्बान्धी विभिन्न व्यवधानहरूबाट पीडित छन् ।

चुरोपेली युनियनको वित्तीय सहयोगमा कफी मूल्य श्रृंखला विकास परियोजनाले कास्की, स्याङ्जा, गुल्मी र पाल्पा जिल्लाका साना कफी कृषकलाई मार्च २०१७ देखि गुणस्तरीय कफी उत्पादन गर्ने र राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा बजारीकरण गर्ने सहयोग गर्दै आईरहेको छ ।

८८ कफी नसरी स्थापना

८ कफी ब्राण्ड र दर्ता

१ कफी आउटलेटको स्थापना

२१८,००० कफी बिस्ता रोपण

८८ हेक्टर जमीनमा कफी खेती विस्तार

८ टन कफी निर्यात

३५.२ टन प्राङ्गारिक ताजा चेरी उत्पादन

३१ वटा कफी प्रशोधन केन्द्रको क्षमता अभिवृद्धि

८८ वटा सहकारीहरू कफी प्रशोधन कार्यमा संलग्न

१ राष्ट्रिय चिया तथा कफी विकास बोर्डको लागि कफी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (कफी स्यानेजमेन्ट इन्फर्मेसन् सिस्टम) विकास

१० वटा लघु सिंचाई आयोजना स्थापना

२६०८ कफी किसानहरूलाई तालिम

६० संस्थाहरूलाई व्यवस्थापन तालिम

एकजना कफी उत्पादकको कथा

धनकुमारी राना, ४८
थानापति रुह गाउँपालिका
वार्ड नं. ३, गुल्मी

धन कुमारी आफ्ना दुईजना छोरा र ससुरासैंगे गुर्मी जिल्लाको थानापति गाउँमा बस्छिन् । एक दशक अगाडि जतिबेला उनी तरकारी खेती गर्थिन्, त्यतिबेला उनले कफी खेतीबाटे केही कुराहरू सुनिन् र अनुभवका लागि २० वटा कफीका बिरुवाहरू रोपिन् । उचित प्राविधि ज्ञानको कमीका कारण त्यतिबेला उनले कफी खेतीबाट सोचेजस्तो आमदानी गर्न सकिनन् तर यस खेतीलाई व्यवस्थित रूपमा अपनाए राम्रै आमदानी गर्न सकिन्छ भन्ने अनुभव भने गरिन् ।

यसै क्रममा जब युरोपियन युनियन र गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको आर्थिक एवं प्राविधिक सहयोगमा व्युटिफुल कफी नेपालले उनको गाउँमा कफी मूल्य श्रृङ्खला विकास परियोजना लागू गर्ने कुरा उनले सुनिन तब कफी खेतीमा व्यवसायिक रूपले अगाडि बढ्ने निधो गरिन् र सोही अनुरूप कफी खेतीतर्फ लागिन् ।

कफीका बिरुवाहरूलाई राम्रोसँग हुक्न छहारी चाहिन्छ । धन कुमारीका भुइँकटहर, आँप, सुन्तला, बेसार, र खुसारीका बिरुवाहरूको छहारीमा ५७५ फल दिने र १०२५ फल लागिनसकेका कफीका बिरुवाहरू छन् । बिरुवाहरू धेरै नजिक र धेरै संख्यामा भएकोले ती बिरुवाहरूले उनीबाट उचित हेरचाह पाउन सकेनन् । सन् २०१७ मा उनले कफी मूल्य श्रृङ्खला विकास परियोजना अन्तर्गत गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालले आयोजना गरेको कफी रोपण, बगैँचा तथा कीरा व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम लिइन् ।

धन कुमारीले उत्पादकत्वका दृष्टिकोणले कफीका बिरुवाहरू बीच हुनुपर्ने आवश्यक दुरी, बिरुवा काँटछाँट तथा बगैँचा व्यवस्थापनको महत्व महसुस गरिन् र आवश्यक दुरी र स्खको छहारीमा उनले २०० वटा कफीका वेर्नाहरू रोपिन् । राना भन्निन्, “यो भन्दा पहिले मैले यस्तो किसिमको तालिम कहिल्यै लिएकी थिईन र यसले मलाई व्यवहारिक रूपमा बगैँचा व्यवस्थापन र बिरुवा बिरुवा बीच हुनुपर्ने आवश्यक दुरीको बारेमा प्रयोगात्मक तबरले सिकायो ।”

अहिले राना थानापति प्रारम्भिक कफी सहकारीकी सदस्य छिन् । उनी कफी मूल्य श्रृङ्खला विकास परियोजनाले आयोजना गरेको कीरा व्यवस्थापन अभियानमा सहभागी भइन् जसले उनलाई कफी बगैँचा कीरारहित बनाउन प्रेरणा दियो । स्वस्थ कफीका बिरुवाहरू जोगाउन उनले सेतो गवारो लागेका २० भन्दा बढी बिरुवाहरू काटेर जलाइन् ।

यो वर्ष मात्रै उनले एक लाख मूल्य बराबरको ताजा कफीका दानाहरू बिक्री गरिन् जुन गत वर्षको तुलनामा ३० प्रतिशत बढी हो । कफी खेतीले धन कुमारीलाई तरकारी तथा अन्य खेती दुवैबाट भन्दा बढी मुनाफा दियो ।

रोजगार सिर्जना तथा मूल्य श्रृङ्खला विकास परियोजना

हरेक व्यक्तिले सुन्दर जिन्दगी जीउन पाउनु पर्छ, र स्थिर तथा नियमित आमदानी बिना यो दिवास्वाज्ञ मात्र हुन जान्छ । हामी रोजगार सिर्जना तथा मूल्य श्रृङ्खला विकास परियोजनाले दुःख उद्योग, बंगुरपालनको सबलीकरण र व्यवसायिक तालिमहरूको माध्यमबाट पाँचथर, भाषा र मोरड जिल्लाका विपन्न किसान तथा भूमिहिन परिवारलाई जीविकोपार्जन सुधार गर्न सहयोग पुऱ्यायो ।

अनन्त अँट्यारो बीच आशाको किरण

देवी माया श्रेष्ठ, ३४
लेटाङ नगरपालिका
वार्ड नं. २, मोरङ

२ वटा सहकारीलाई
कार्यालय सामग्री
सहयोग

२३० लद्दुउद्यमीहरूलाई
घुम्ती कोष

२१० जनालाई
गाईपालन तालिम

३० व्यक्तिहरूलाई
प्राविधिक सीप
विकास तालिम

११३ किसानहरूबाट
पशु बीमा शुरुवात

देवीमायाका सैनिक श्रीमान्को डिउटीमा रहेकै अवस्थामा सन् २००४ मा मृत्यु भयो । ५ वर्षपछि फेरि उनी माथि अर्को बज्जपात आईलाग्यो । उनका बबा र ससुराको एकै वर्षमा निधन भयो । उनी आर्थिक तथा भावनात्मक रूपमा विक्षिप्त भइन् जसले उनलाई चरम निराशा र अन्ततः डिप्रेशनतिर डोऱ्यायो ।

सन् २०१७ को मार्च महिनाको अन्तसम्म देवीले दयनीय जीवन गुजार्नु पर्यो र त्यो संयोगपूर्ण महिनामा, उनले गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको सहयोगमा उद्यम विकास तथा पशुपालन सम्बन्धी तालिममा सहभागी हुने अवसर पाइन् । उनले गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको सहयोग प्राप्त सहकारीमा भैसी खरीद गर्नका लागि निवेदन दिइन् । उनले सहकारीबाट रु. ४०,००० घुम्ती कोष प्राप्त गरिन् । पछि उनले २०१७ मा दुग्ध उत्पादन शुरू गरिन् ।

आजभेलि उनी प्रति महिना रु. १८,००० कमाउँछिन् । सहकारी मार्फत लिएको घुम्ती कोषको रकम पनि उनले तिरिसकेकी छिन् । उनी अहिले छोराछोरीको शिक्षादिक्षामा सहयोग पुऱ्याउन सकिरहेकी छिन् भने मासिक ३,००० रुपैयाँ सहकारीमा बचत गर्दछिन् । कहिलेकाहाँ उनी विगतलाई फर्केर हेर्दिन् र जीवन कसरी बदलिन सक्दो रहेछ भनेर अचम्ममा पर्दिनः विगतका चरम गरिबीका ती दिनहरू र मानसिक शान्ति र समृद्धिका यी दिनहरू ।

देवीमायाले सोही सहकारी मार्फत पुनः ऋण साथै सापट लिएर अझ दुइटा भैसी थप गर्ने विचार गरेकी छिन् । उनी भन्निन्, “मेरा छोराहरू छिटो-छिटो हुकैदै गाइरहेकोले मैले उनीहरूको शिक्षादिक्षा र असल जीवनको लागि धेरै रकम जम्मा गर्नु छ ।”, उनको दृढ संकल्पलाई हेर्दा उनले छिटो भन्दा छिटो सफलता हात पार्ने देखिन्छ ।

स्वास्थ्य र खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता

सम्बन्धित
दिगो विकास लक्ष्य

स्वस्थ जीवन सुनिश्चित गर्ने र सबै उमेरका
सबै मानिसको कल्याणको प्रवर्द्धन गर्ने

सबैको लागि सफा पानी तथा सरसफाईमा
पहुँच सुनिश्चित गर्ने

सर्वव्यापी स्वास्थ्यसेवा

सम्पूर्ण बालबालिका, तिनका परिवार र
समुदायका सदस्यहरूको आधारभूत स्वास्थ्य
सेवामा पहुँच हुनु पर्दछ ।

उपचार भन्दा रोकथाम उत्तम
स्वास्थ्य र खानेपानी, सरसफाई तथा
स्वच्छताको सचेतना विभिन्न रोगहरूको
रोकथाम गर्न प्रभावकरी हुन्छ ।

मौलिक अधिकार

स्वस्थ जीवन जिउनको निमित्त स्वास्थ्य र
खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताका
सेवाहरू अत्यावश्यक हुन्छन् तसर्थे यो
मौलिक मानव अधिकार हो ।

सबैजनालाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवा पाउने अधिकार हुन्छ । बालबालिका र समुदायको स्वास्थ्य सेवामा पहुँच अभिवृद्धि, रोगहरू रोकथाम गर्न सचेतना अभिवृद्धि र स्थानीय स्वास्थ्य प्रणालीको सबलीकरण गरी उनीहरूको स्वास्थ्य स्थिति सुधार गर्न हानी सहयोग गर्दछौं । बानी व्याहोरा परिवर्तन विधिद्वारा समुदायका सदस्यहरूलाई उपलब्ध स्वास्थ्य सेवाको सदुपयोग गर्न र स्वस्थता बढावा दिने व्यवहार अभ्यास अनुशरण गर्न अभिप्रेरित गर्दछौं ।

हानी समुदायहरूमा पूर्ण सरसफाई प्राप्ति र खानेपानी तथा सरसफाईका सेवाहरूमा समातामूलक पहुँच विस्तार गर्न प्रयत्न गर्दछौं । खानेपानी प्रणालीको निर्माण, लैंड्रिक, बाल तथा अपाङ्गठैत्री शैक्षालयको निर्माण, पूर्ण सरसफाईको प्रवर्धन, स्वस्थ्यकर्मी, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका र खानेपानी तथा सरसफाई संयोजन समितिहरूको क्षमता अभिवृद्धिका साथसाथै विद्यालयमा आधारित र विद्यालय लक्षित महिनावारी सरसफाई व्यवस्थापन हालो प्राथमिकताहरू हुन् ।

उपलब्धिहरू

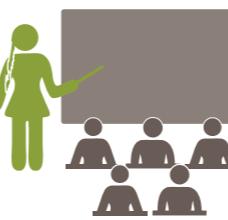
२४,९६६
जना बालबालिका
तथा समुदायका
व्यक्तिहरूको
स्वास्थ्य परीक्षण

२३ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरू निर्माण
तथा १ वटा मर्मत सम्भार

२३२२ स्वास्थ्य कार्यकर्ता, स्वास्थ्य संस्था संचालन
तथा व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी, धामीझाँकी र
महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको क्षमता अभिवृद्धि

शैक्षालयले दिलायो सर्वमान

सिद्ध आधारभूत विद्यालय
मादी गाउँपालिका
वार्ड नं. ८, कास्की

सिद्ध आधारभूत विद्यालयमा करिब ५० जना बालबालिकाहरू अध्ययन गर्दछन् । २०१५ मा नेपालमा गएको भूकम्प र त्यसको अर्को वर्षको पहिरोले विद्यालयको शैक्षालयहरूमा नराम्रोसँग क्षति पुर्यो । विद्यालयले अस्थायी शैक्षालय बनाए तापनि लगभग सबै विद्यार्थी तथा शिक्षकहरू ती शैक्षालयहरू प्रयोग गर्न अनिच्छुक देखिए । दिसापिसाब विसर्जनको लागि बहु उनीहरू जंगलितर जान्ने ।

जिल्ला शिक्षा कार्यालय कास्कीले तीन कोठे विद्यालय भवन निर्माण गर्ने सहमति गरेको भए तापनि शैक्षालय निर्माणको लागि भने कुनै योजना थिएन । त्यसैले समग्र विद्यालय परिवार कष्टकर एवम् सङ्कोचपूर्ण अवस्थामा थियो ।

गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालले छात्र, छात्रा तथा शिक्षकहरूको लागि ३ महिनामा नै लैङ्गिकमैत्री शैक्षालय निर्माण गच्छो । शैक्षालय निर्माणले ५० जनाभन्दा बढी विद्यार्थी तथा शिक्षकहरूको लागि सम्मान दिलाएको छ । विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष धन बहादुर गुरुले भन्नुहुन्छ, “हाम्रो जस्तो दुर्गम ठाउँमा पनि यस्तो किसिमिको शैक्षालय निर्माण हुन सक्दो रहेछ भनेर विश्वासै गर्न गाहो परिहेको छ । अहिले विद्यालय परिसर सफासुग्घर हुनुका साथै दुर्गन्धरहित भएको छ ।”

उपलब्धिहरू

१६ वटा लैगिक
र महिनावारी
मैत्री शौचालय
निर्माण

४५११ जनालाई (आमा समूह, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, अभिभावक शिक्षक संघ, बालकलब तथा विद्यालय खानेपानी सरसफाई र स्वच्छता समन्वय समितिका सदस्यहरू) नेपाल सरकारको सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी गुरुयोजनाबाटे जानकारी प्रदान

ट्युबवेलबाट खानेपानी समर्थ्या समाधान

बर्दगोरिया गाउँपालिका
वार्ड नं. ४, कैलाली

जिल्ला सदरमुकाम गुलरियाबाट ७० कि.मी. टाढा रहेको ग्रामीण ढोढरपुर वस्तीको जनसंख्या ४०० जति रहेको छ। यो सानो आदीबासी थारु गाउँमा पिउने पानीको विकराल समस्या रहेको थियो।

बालबालिका तथा खास गरेर तिनका आमाहरू सबैरै बिहान र बेलुकाको समयमा पानी लिन घट्टौं समय खर्चये। बालबालिकाहरू विद्यालयको गृहकार्य गर्न समय निकालन सक्दैनयै। त्यस्तै पानीको अभावले अन्य थुप्रै समस्याहरू निम्त्याएको थियो: केवल पानीको अभावले दैनिक क्रियाकलापहरू जस्तो कि नुहाउने, लुगा धुने, खाना पकाउने आदि जस्ता कार्यहरू गर्नको लागि निकै समय तथा श्रम लगाउनु परिरहेको थियो। आर्सेनिक विषाक्तताले, उपलब्ध थोरै पानी पनि मानव स्वास्थ्यको लागि हानिकारक थियो। असुरक्षित पानीको उपभोगले बालबालिकाहरू रोगको शिकार हुन्थे। सिंगो समुदाय समस्यामा थियो तर समाधान कैतै पनि देखिएनन्थ्यो।

जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालयको समन्वयमा, गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालले श्री उच्च माध्यामिक विद्यालय, ढोढरपुरमा ३०० फिट गहिरो खानेपानीको ट्युबवेल निर्माण गर्न्थो। आजभोलि दैनिक रूपमा सयभन्दा बढी घरधुरीहरू आर्सेनिक रहित पानी उपभोग गरिरहेका छन्। यसले उनीहरूको समय बचाइदैएको छ र साथै स्वच्छ पानीको प्रयोग गर्न पाएका छन्। आजभोलि यहाँका कृषक घरधुरीहरूले अझ बढी समय खेतीपातीमा दिन पाएका छन् भने विद्यार्थीहरूलाई वर्षेभरि पिउनयोग्य पानी उपलब्ध छ।

७१ खानेपानी
आयोजना निर्माण
तथा मर्मत सम्भार

८० वटा विद्यालयलाई
महिनावारी स्वच्छता
व्यवस्थापनको लागि
सेवा तथा सामग्रीहरू
प्रदान

१६ वटा लैगिक
र महिनावारी
मैत्री शौचालय
निर्माण

४५११ जनालाई (आमा समूह, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, अभिभावक शिक्षक संघ, बालकलब तथा विद्यालय खानेपानी सरसफाई र स्वच्छता समन्वय समितिका सदस्यहरू) नेपाल सरकारको सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी गुरुयोजनाबाटे जानकारी प्रदान

ट्युबवेलबाट खानेपानी समर्थ्या समाधान

बर्दगोरिया गाउँपालिका
वार्ड नं. ४, कैलाली

हेल्थ सिस्टम रिकमरी प्रोजेक्ट, नुवाकोट

नुवाकोट जिल्लाका धेरै स्वास्थ्य संस्थाहरू २०१५ को भूकम्पमा क्षतिग्रस्त भए, जसबाट समुदायले भरपर्दो स्वास्थ्य सेवाको अभावमा समर्था भोग्नु परिहरेको थियो। कोरिया अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग निकायको वित्तीय सहयोगमा हेल्थ सिस्टम रिकमरी प्रोजेक्ट, नुवाकोटले सन् २०१६ बाट स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता, किशोरकिशोरी यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य र मनोसामाजिक सहयोगका सेवाहरूको सुधार गर्दै आएको छ।

१८ लैंड्रिकमैत्री
शौचालय निर्माण

२५ खानेपानी
आयोजना
निर्माण

३२ वटा फोहोर
संकलन
संरचना तयार

८६८ छात्रालाई
महिनावारी स्वच्छता
व्यवस्थापन तालिम
प्रदान

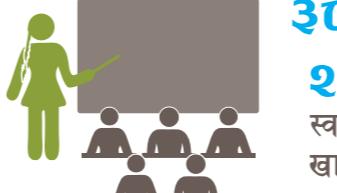
१८० महिला
स्वास्थ्य
स्वयंसेविकाहरूको
क्षमता अभिवृद्धि

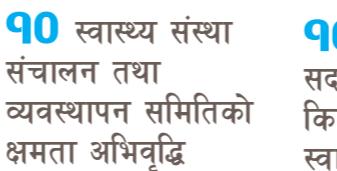
२८० किशोरीहरूलाई
(३२ विद्यालय) महिनावारी
स्वच्छता सामग्री सहयोग

५१७५ विद्यार्थीहरूलाई
किशोरकिशोरी, यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य
सम्बन्धी शिक्षा प्रदान

३८ स्वास्थ्यकर्मीलाई तालिम प्रदान
२५ वटा विद्यालयमा महिनावारी
स्वच्छता व्यवस्थापन तथा
खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता
सम्बन्धी तालिम संचालन

**१० स्वास्थ्य संस्था
संचालन तथा
व्यवस्थापन समितिको
क्षमता अभिवृद्धि**

स्वनिर्मित स्थानिटरी प्याडले महिनावारी सहज

मेनुका थापा, १४
देवकी धर्म आधारभूत विद्यालय
पञ्चकन्या गाउँपालिका
वार्ड नं. ३, नुवाकोट

“महिनावारीको समयमा जब-जब मलाई समस्या हुन्थ्यो, तब म मेरो आमालाई भन्ने गर्थे । आमाले मलाई प्याडको रूपमा पूरानो कपडाको टालो दिनहुन्थ्यो जसको प्रयोगले मेरो गुप्ताङ्गमा एलर्जी गराउँथ्यो । रक्तश्वावको कारणले बस्ते दागहरू अरुहरूले देखलान् भनेर पनि म संघै निन्ति हुँथ्ये ।”, मेनुकाले समझइन् ।

हेत्य सिस्टम रिकभरी प्रोजेक्ट, नुवाकोटले मेनुका जस्तै किशोरीहरू, जो स्थानीय सामग्रीहरू प्रयोग गरी घरमा नै सुरक्षित स्थानिटरी प्याड बनाउन जान्दैन्थे, उनीहरूको लागि दुई दिने महिनावारी

स्वच्छता व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्यो । तालिममा उनीहरूलाई कसरी स्थानिटरी प्याड बनाउने, कस्तो कपडा प्रयोग गर्ने भन्नेबारे पनि सिकाइयो । मेनुका लगायत अन्य किशोरीहरूलाई महिनावारीको अवधिभरि कसरी स्वच्छता कायम गर्ने भन्नेबारे अभिमुखीकरण गरिएको थियो । तालिमको अन्तसम्म आइपुग्दा उनले एकदमै न्यून लागतमा स्थानीय सामग्रीहरूको प्रयोगबाट स्थानिटरी प्याड बनाउन सक्ने भइन् ।

उनले घरमा केही कपडाहरू जम्मा पारिन् र आफू तथा आफ्नो आमाको लागि प्याडहरू बनाइन् र तिनीहरूको प्रयोग कसरी गर्ने भनेर आमालाई सिकाइन् ।

मेनुकाले महिनावारीको समयमा भोग्नु पर्ने दयनीय अवस्थाको बारेमा यसरी सुनाइन्, “मलाई आफैले बनाएको प्याड प्रयोग गर्न अति सजिलो लाग्छ । मैले यस्तो प्याड बनाउन पहिले जानेको भए, त्यस्ता समस्याहरू तथा लाजको सामना गर्नु पर्दैन्थ्यो । म शिर ठाडो गरी निर्धक भएर दैनिक कार्यहरू गर्न सक्ये ।”

मेनुकाले भनिन्, “आमाले मेरो प्याड बनाउने सीपोको प्रशंसा गर्नु हुन्छ र मैले यसबारे तालिम लिएकोमा खुशी हुनुहुन्छ । उहाँ स्वास्थ्य आमा समूहको पनि सदस्य भएकोले मेरो बारेमा र मैले बनाएको प्याड प्रयोग गर्दाको अनुभव आफ्ना साथीहरूलाई सुनाउनु हुन्छ । हामी, यो प्याड बनाउने सीप हाम्रो गाउँका सम्पूर्ण महिला तथा किशोरीहरूलाई बाँड्न चाहन्छौं जसले गर्दा उनीहरूले महिनावारीको बेला कुनै पनि तनाव, असहजता तथा लाज मानेर बस्नु नपरोस् ।”

महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन परियोजना

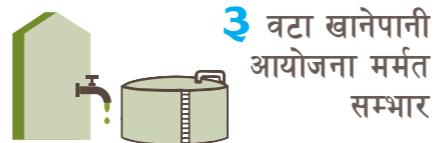
महिनावारी महिला र किशोरीहरूला हुने एउटा प्राकृतिक र शारीरिक प्रक्रिया हो । कुनै पनि बहानामा उनीहरूले महिनावारीसँग सरबनिधित पीडा वा अप्ट्याराहरू भोग्नु जरुरी छैन । हाम्रो यस महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन परियोजनाले डोटी तिल्लाका विभिन्न विद्यालयहरूमा अध्ययनरत किशोरीहरूलाई आफ्नो घर, विद्यालय र सार्वजनिक स्थानहरूमा महिनावारी सरसफाई व्यवस्थापन सेवाहरू प्राप्त गर्न सहयोग पुऱ्याएको छ ।

छात्राहरूमा अब महिनावारीको डर रहेन

साजेन्द्रेश्वर माध्यमिक विद्यालय
पूर्वीचौकी गाउँपालिका
वार्ड नं. १, डोटी

२ वटा छात्रा
मैत्री शौचालय
निर्माण

३ वटा खानेपानी
आयोजना मर्मत
सम्भार

४ वटा आराम
कक्ष तथा
किशोरकिशोरी, यौन
तथा प्रजनन स्वास्थ्य कक्ष निर्माण र
मर्मतसम्भार

५ विद्यालय महिनावारी स्वच्छता
व्यवस्थापनमैत्री अनुरूप तयार

६ वटा विद्यालयलाई
फोहोर फाल्ने भाँडा,
बाल्टीन र मग प्रदान

७ वटा स्वच्छता
कीट प्रदान

८ वटा विद्यालयमा खानेपानी
सरसफाई तथा स्वच्छता समिति
गठन

पश्चिम नेपालमा अमानवीय स्थानीय परम्पराको रूपमा छाउपडी प्रथा प्रचलित रहेको छ । महिला र किशोरीहरू महिनावारी भएको समयमा घरभन्दा टाढा बनाइएको भुपडीमा (जसलाई छाउगोठ भनिन्छ) बस्नु पर्दछ । यस्ता छाउगोठहरू जीर्ण र निसासिने खालका हुन्छन् । डोटीमा किशोरीहरूले, समुदायका रुढीबाटी सोच भएका सदस्यहरू र खानेपानीको अभावले गर्दा, घर तथा विद्यालयमा यस्ता समस्याहरूको सामना अफसम्म गरिरहेका छन् ।

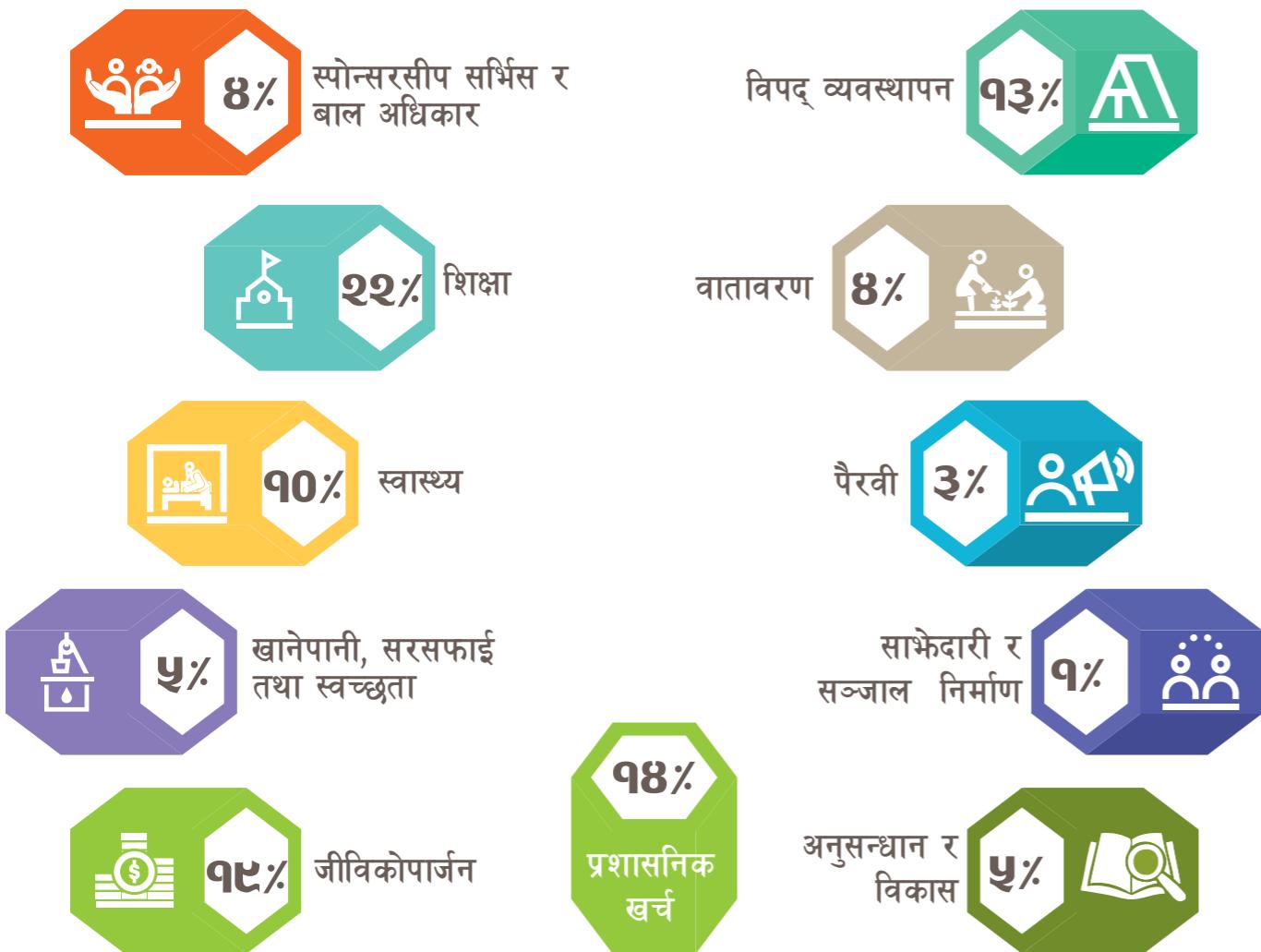
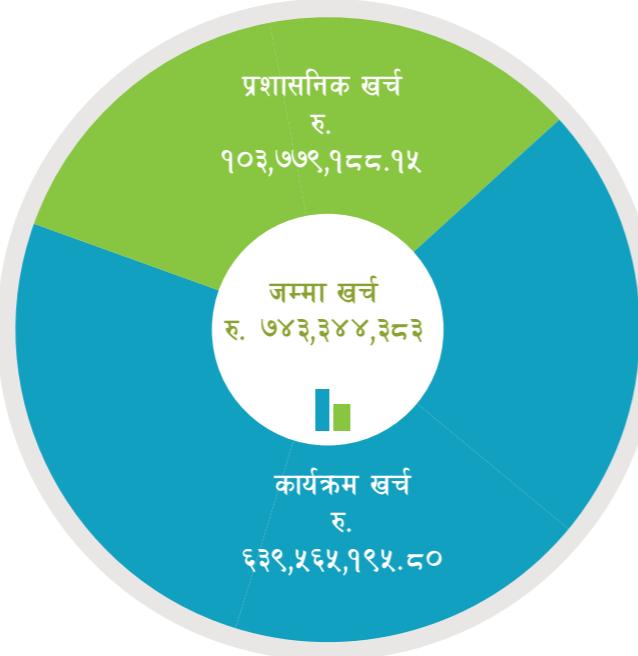
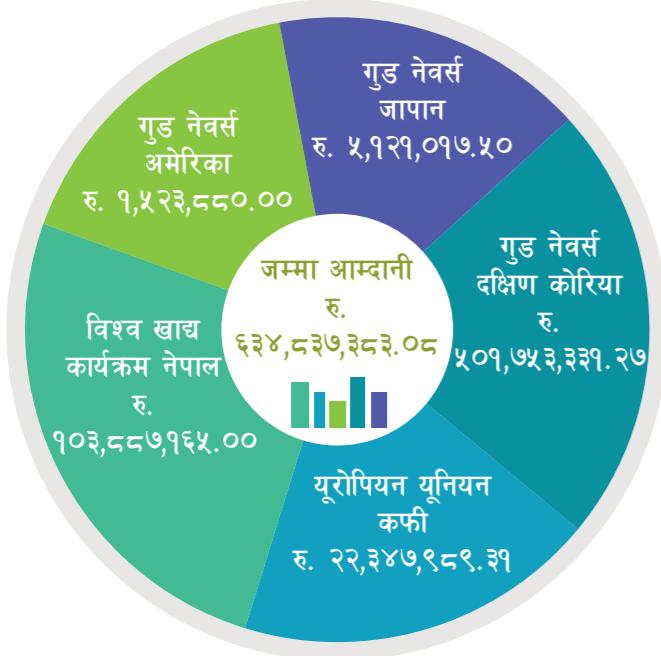
महिनावारीको बेला हुने रक्तश्वाव र प्याड व्यवस्थापन गर्ने उपयुक्त संरचना र सुविधा विद्यालयमा उपलब्ध नभएकोले साजेन्द्रेश्वर माध्यमिक विद्यालयमा अध्ययनरत छात्राहरूलाई विद्यालय जान गाहो पर्दथ्यो ।

छात्राहरूको यो अवस्था गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपालको महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन परियोजना शुरू नहुँदासम्म रह्यो । यस परियोजना मार्फत विद्यालयमा लैङ्गिक तथा महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन मैत्री शौचालय निर्माण, स्थानिटरी प्याड व्यवस्थापन गर्ने संरचना इन्सनेरेटरको निर्माण, महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन सम्बन्धी सामग्रीहरू र स्थानीय स्तरमै उपलब्ध सामग्रीहरूको प्रयोगबाट स्थानिटरी प्याड बनाउने तालिमको प्रबन्ध गरियो । महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन, हातधने तरिका र छाउपडी विश्वद्वका सचेतना जगाउने सन्देशसहितका ठूला चित्रहरू विद्यालयका भित्ताहरूमा कोरिएका छन् । विद्यालयमा निर्माण गरिएको इन्सनेरेटरको प्रयोग नियमित रूपमा गरिन्छ । विद्यालयमा सरसफाई सम्बन्धी अनुगमन गर्ने जिम्मेवारी बालकलब अन्तर्गत रहेको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समूहले गर्ने गरेको छ । हरेक विद्यार्थीहरूले एउटा साबुन उपलब्ध गराउनु पर्ने नियम यस विद्यालयले अवलम्बन गरेको छ । यो नियम निकै प्रभावकारी देखिएको छ र विद्यालयमा ‘साबुन पर्याप्त’ हुने गरेको छ । त्यसैले, वर्षेभरी शौचालयमा साबुनको उपलब्धता हुने गरेको छ । विद्यालयमा एकजना शिक्षिकाले खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन सम्पर्क व्यक्तिको भूमिका निर्वाह गरिरहनु भएको छ ।

महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम लिएका एकजना पुरुष शिक्षकले बताउनु भयो, “तालिम लिनुभन्दा अगाडि मलाई महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन सम्बन्धीका सबै पक्षहरूको बारेमा जानकारी थिएन । मैले यस तालिममा धैरै नयाँ कुराहरू सिकें, त्यसैले यो मेरो लागि एकदमै उपलब्धीमूलक रह्यो । म स्वास्थ्य विषयको शिक्षक हुँ र, अहिले म विद्यार्थीहरूलाई पाठ्यपुस्तकहरूमा भएको भन्दा पनि अधिक जानकारी दिन सक्छु ।”

वित्तीय अवस्था

सामेदार संस्थाहरू

- व्यूटीफुल कफी नेपाल
- सामुदायिक विकास केन्द्र
- सामुदायिक विकास मञ्च नेपाल
- सामुदायिक ग्रामीण विकास समाज
- गिफ्ट बाजुरा
- कालिगण्डकी सामुदायिक विकास मञ्च (कदम)
- कर्णाली एकीकृत ग्रामीण विकास तथा अनुसन्धान केन्द्र (किर्दाक) नेपाल
- लेले सामुदायिक विकास केन्द्र
- मिलन केन्द्र नेपाल
- नवचेतना सामुदायिक विकास केन्द्र, नेपाल
- नारी कल्याण समाज
- नौलो घुम्ती नेपाल
- साभा शिक्षा ई-पाटी (ओपन लर्निङ एक्सचेन्ज), नेपाल
- पिसविन, बाजुरा
- ग्रामीण विकास केन्द्र
- ग्रामीण महिला विकास केन्द्र
- संकल्प, दार्चुला
- श्री कर्णाली गरिबी न्यूनीकरण तथा विकास मञ्च
- स्नोल्याण्ड एकीकृत विकास केन्द्र
- समाज कल्याण श्रोत विकास केन्द्र (सोडेक नेपाल)
- सोनाहा विकास समाज
- संगम स्थार्गदी
- दिगो उद्यम तथा वातावरण विकास कार्यका लागि सचेतना केन्द्र (सेवक नेपाल)
- पद्धति विकास सेवा केन्द्र

Good Change for the World

गुड नेवर्स इन्टरनेशनल नेपाल

एकान्तकुना-१३, ललितपुर, पोष्ट वक्स नं. ८९७५

ई.पी.सी. १६०५ काठमाडौं, नेपाल

फोन : ९७७-०१-५५३८७५८, ५५२०४९३

५५३२०४६, ५५३२०४७, ५५३२०५०

फ्याक्स : ९७७-०१-५५२४४७८

ईमेल : ho.admin@gninepal.org

- www.gninepal.org
- facebook.com/gninepal.org
- twitter.com/gni_nepal
- instagram.com/gninepal
- www.linkedin.com/in/gni-nepal